

Úvodní slovo	2
Informace pro účastníky	4
Vědecký a organizační výbor konference	7
Hlavní řečníci	8
Program konference	10
Příspěvky v plénu	13
Příspěvky v sekcích a workshopy	21
Projekt CZKey a jeho partneři	39
Seznam prezentujících	42
Poznámky	44

Vážené kolegyně, vážení kolegové, dámy a pánové,

dovolte, abych vás co nejsrdečněji přivítal v Brně na mezinárodní konferenci **Klíč k češtině jako cizímu jazyku**, kterou pořádá Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity v rámci projektu CZKey.

Intenzivní celoevropská spolupráce spolu s dopady světových událostí posledních let přinášejí do poklidných vod střední Evropy zásadní změny. České univerzity se učí působit sebevědomě na mezinárodní scéně, podporují širokou internacionalizaci a zvou akademiky i studenty z celého světa. Za posledních patnáct let se počet zahraničních studentů na vysokých školách v České republice čtyřnásobil, v současnosti jich v naší zemi studuje více než 41 000, a lze jen předpokládat, že se jejich počet bude i nadále zvyšovat.

Česká společnost tyto dynamické změny vnímá, nicméně aktivně se s danou situací snaží pracovat pouze některé její části. Příkladem takové dobré praxe může být dlouhodobá práce oboru bohemistika. Uspořádání společného setkání s mezinárodním přesahem na téma češtiny pro cizince proto považuji v této době za zásadní příspěvek Centra jazykového vzdělávání k daným snahám a velmi si vážím toho, že jste přijali naše pozvání. Současně bych rád vyjádřil velký dík všem, kteří na konferenci vystoupíte s příspěvky, přednáškami a workshopy, i vám, kteří budete naslouchat a účastnit se diskusí.

Název konference, její tři pracovní sekce, mnoho kvalitních a zajímavých příspěvků, představení výsledků projektu CZKey nebo účast hlavních řečníků, jimiž jsou ředitel Ústavu pro jazyk český AV ČR doc. RNDr. Karel Oliva, Dr., a odborná asistentka Ústavu jazykové a odborné přípravy UK Mgr. Kateřina Vodičková, Ph.D., MA, napovídají, že se nejedná pouze o událost, jejímž smyslem je výměna a sdílení zkušeností z didaktického i odborného hlediska nebo navazování a prohlubování tvůrčí spolupráce mezi lidmi, kteří se profesionálně věnují češtině pro cizince, ale že si konference klade cíle vyšší. **Klíč k češtině jako cizímu jazyku** hodlá představit oblast českého jazyka pro cizince jako univerzální klíč k přátelskému přijetí cizinců v České republice. Díky nabytým jazykovým a interkulturním dovednostem se zde bude moci větší počet cizinců ucházet o studium, někteří najdou v České republice zaměstnání a jiní se tady mohou začít cítit tak dobře, že se budou chtít v naší zemi usadit natrvalo nebo ji budou alespoň vnímat jako místo, na které lze v dobrém vzpomínat a kam se budou vždy rádi vracet.

Těším se na čas, který společně strávíme nad tématy, jež nás zajímají, a jsem si jist, že vytvoříme v rámci sekcí i mimo ně tvůrčí prostředí s přátelskou atmosférou podporující sdílení zkušeností a rozšiřování obzorů.

Přeji vám konferenci plnou přínosných setkání a inspirace!

Libor Štěpánek
ředitel CJV

Vážení přátelé,

mezinárodní konference **Klíč k češtině jako cizímu jazyku** představuje logický vrchol víceleté snahy Centra jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity posílit pozici oboru češtiny jako cizího jazyka. Kurzy češtiny pro cizince, které si na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity po dobu osmi semestrů povinně zapisuje každý student 1. až 4. ročníku všeobecného či zubního lékařství v anglickém programu, absolvovalo jen v letech 2005–2015 několik tisíc studentů. Lektori češtiny jsou postaveni před nelehký úkol motivovat budoucí lékaře k intenzivnímu studiu flexivního jazyka, který se ve většině případů nepodobá žádné z řečí, s níž se dosud setkali. Vedle náročného studia preklinických a klinických oborů provází zahraniční studenty čeština po celou dobu vysokoškolského studia. Umožňuje jim nejen komunikovat s pacientem i zdravotnickým personálem, ale je také přirozeným mostem k integraci do české společnosti. Učitel jazyka hraje v tomto procesu významnou roli: na něm záleží, jak dokáže studenty pro studium jazyka nadchnout a zdali je dovede k cílové jazykové úrovni. Že se nám to zde na Lékařské fakultě daří, svědčí zájem o nadstandardní volitelné kurzy Lékařská čeština pro pokročilé, které jsou určeny studentům 5. a 6. ročníku všeobecného lékařství. Zahraniční studenti LF se také pravidelně umísťují na předních místech v mezinárodní soutěži v prezentacích, pořádané Ústavem jazykové a odborné přípravy Karlovy univerzity v Praze.

Program konference záměrně pokrývá široké spektrum oboru čeština jako cizí jazyk; dává účastníkům kromě prezentací v plénu možnost výběru z příspěvků českých i zahraničních autorů ve třech základních sekcích a z několika workshopů. Ukázkou interdisciplinárního přístupu ke studiu profesního jazyka je rozvíjející se spolupráce českých lektorů s odborníky z Fakultní nemocnice Brno.

Poprvé bude na veřejném fóru představen výstup z mezinárodního projektu CZKey, a to vícejazyčný výukový portál **Online Platform for Learning Medical Czech** (www.mlutvecesky.net). Vznikal spoluprací dvou českých a čtyř zahraničních partnerů v letech 2013–2015. Autoři odborného obsahu doufají, že pro příbuzná jazyková pracoviště bude efektivní pomůckou a že zahraniční studenti díky němu snáze získají komunikativní jazykové kompetence.

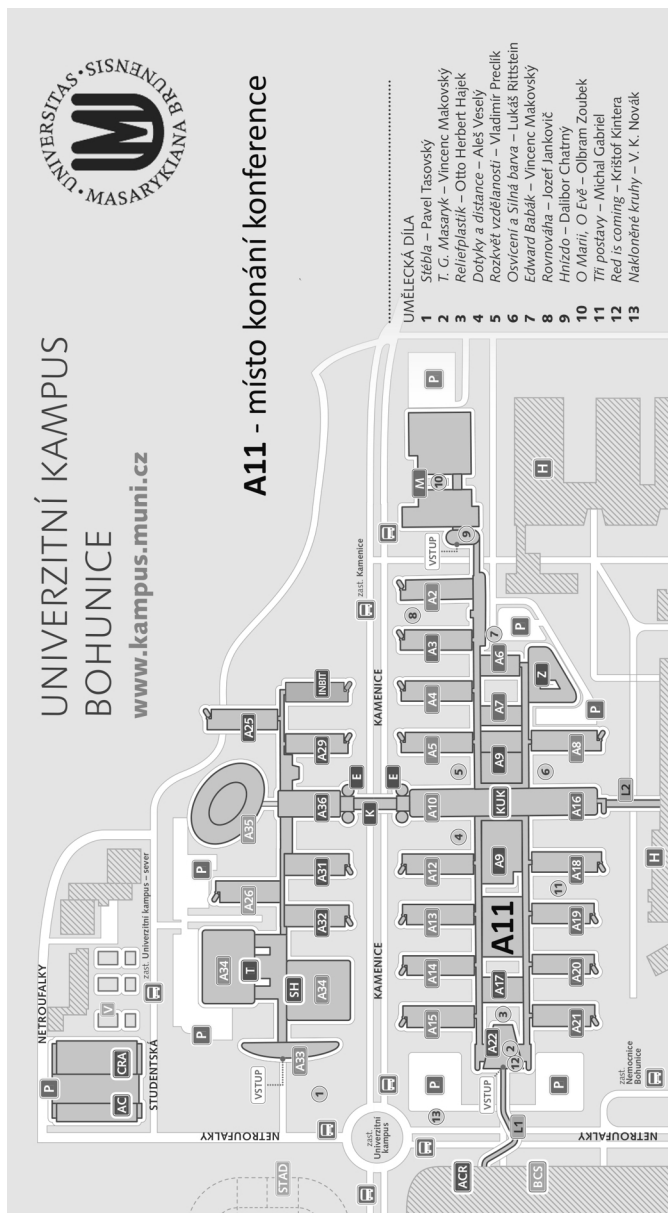
Jsem rovněž velmi ráda, že vás mohu přivítat v prostředí moderního Univerzitního kampusu Bohunice, který umožňuje výuku s nejnovějším audiovizuálním vybavením, a vytváří tak pro studenty a učitele vynikající podmínky. Doufám, že toto setkání přinese účastníkům inspiraci pro další pedagogickou i odbornou činnost a že bude platformou pro navázání bližší spolupráce mezi univerzitními i dalšími jazykovými pracovišti.

Přeji vám příjemný pobyt v Brně a mnoho inspirativních zážitků.

Ivana Rešková

garantka předmětu Czech for foreigners na LF MU
a hlavní řešitelka projektu CZKey

Místo konání konference

Konferenční místnosti

Místo konání

Všechny konferenční akce včetně středečního společenského večera se budou odehrávat v areálu Univerzitního kampusu Bohunice, který se nachází na jihozápadním okraji Brna, nedaleko výjezdu z dálnice na D1 směrem na Prahu. Z hlavního vlakového i autobusového nádraží se k němu lze dostat ze zastávky Úzká (cca 5 minut chůze od obou nádraží) autobusy číslo 60 a 61. Mapu Brna naleznete ve svém konferenčním balíčku.

Adresa: Univerzitní kampus Bohunice, Kamenice 5, 625 00 Brno

Umístění konference: Budova A11 – místnosti 114 (registrace), 235 a 236 (viz mapa s. 5)

Doprava: zastávka **Univerzitní kampus**, nacházející se před hlavním vchodem do areálu, trolejbus číslo 25 a autobusy číslo 50, 60, 61 a 69.

Registrace a šatna

Registrace a šatna budou umístěny před vchodem do hlavního sálu (114) v přízemí budovy A11 a budou otevřeny v tyto časy:

- středa 9. září: 8.00 – 18.00 (šatna do 21.30)
- čtvrtek 10. září: 8.00 – 12.00 (šatna do 14.45)

Internet

Pro přístup na internet z přenosného zařízení se připojte k bezdrátové síti „MUNI“, otevřete v prohlížeči jakoukoliv stránku (např. <http://wifi.muni.cz>) a do zobrazeného formuláře zadejte své osobní uživatelské jméno a heslo (naleznete je na zadní straně své jmenovky).

Pokud by platnost vašeho připojení vypršela, můžete se stejným postupem přihlásit znovu. Upozorňujeme, že toto připojení je nezabezpečené, proto vám pro přenos citlivých dat doporučujeme využívat zabezpečení na úrovni aplikace (např. SSL – HTTPS, SMTPS apod.). Je-li vaše domovská instituce součástí sítě Eduroam, můžete se namísto toho zabezpečeně připojit k této síti s použitím svých stávajících údajů a nastavení.

Občerstvení a společenský večer

Registrace na konferenci vás vedle účasti na všech konferenčních přednáškách a workshopech opravňuje i ke konzumaci občerstvení během kávových pauz a ke vstupu na společenský večer, který se bude konat ve středu od 19.00 přímo v areálu kampusu.

Obědy nejsou v rámci konference zajištěny, účastníci mohou využít restaurace a občerstvení v blízkém obchodním centru Campus Square.

Komentovaná prohlídka uměleckých děl v Univerzitním kampusu Bohunice

Pro účastníky konference je připravena komentovaná prohlídka uměleckých děl vystavených v prostorách Univerzitního kampusu Bohunice, která se uskuteční ve středu 9. září ve 13.15.

Vědecký výbor konference

PhDr. Ivana Rešková, Ph.D.

Mgr. Kateřina Vodičková, Ph.D., MA

Prof.ⁱⁿ(FH) Mag.^a Ludmila Waschak

Organizační výbor konference

Ing. David Kosina

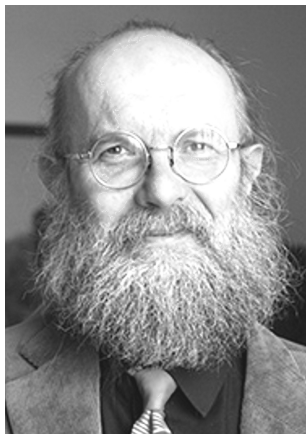
Ing. Martina Ježková

PaedDr. Marta Rybičková, Ph.D.

Mgr. Pavel Šindelář, Ph.D.

Karel Oliva

Doc. RNDr. Karel Oliva, Dr., působí jako ředitel Ústavu pro jazyk český AV ČR. V roce 1983 ukončil studium informatiky se specializací matematická lingvistika na Matematicko-fyzikální fakultě UK. V lednu 1989 emigroval do Bulharska, kde pracoval jako vědecký pracovník sekce matematické lingvistiky Koordinačního centra pro informatiku a výpočetní techniku Bulharské akademie věd. Od dubna 1990 působil v Ústavu počítačové lingvistiky Sárské univerzity v Saarbrücken, kde se roku 2001 habilitoval v oboru všeobecná lingvistika. Od listopadu téhož roku působil v oddělení matematické lingvistiky Rakouského ústavu pro výzkum umělé inteligence ve Vídni. Hlavní oblastí jeho odborného zájmu je formální syntax přirozených jazyků, včetně inovativních přístupů vedoucích k praktickým (počítačovým) aplikacím. Publikoval přes 85 původních vědeckých prací v časopisech a sbornících odborných konferencí, byl vedoucím výzkumných týmů a spoluautorem implementací řady softwarových celků (mj. *Korektoru české gramatiky* pro Microsoft Office). Pedagogicky působí na Filozofické fakultě MU, Matematicko-fyzikální fakultě UK a Přírodovědecké fakultě UJEP. Je redaktorem časopisů *Slovo a slovesnost* a *Artificial Intelligence – an International Journal*. Hovoří anglicky, bulharsky, italsky, německy a rusky, částečně ovládá i řadu dalších jazyků.

Přednáška: Transfer slovní zásoby mezi češtinou a cizími jazyky

S některými jazyky je čeština příbuzná blíže, s jinými vzdáleněji, s některými má podobná slova, s jinými ne – ovšem až na ta slova, která si od nich půjčila, nebo na slova, která půjčila jim. Příspěvek bude o následujících aspektech přejímání slovní zásoby: která slova jsou v češtině cizí, a jak by případně mohla vypadat jejich „ryze česká“ podoba. Jestli hrozí nebezpečí, že by se čeština ocitla pod takovým náporom cizích slov, že by jí to uškodilo. A vůbec o otázce, zda přejímání slov jazykům škodí, nebo možná prospívá.

Kateřina Vodičková

Mgr. Kateřina Vodičková, Ph.D., MA, vystudovala obory česká a anglická filologie na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, kde také získala na katedře bohemistiky doktorát v oboru Český jazyk. V roce 2012 absolvovala MA program Language Testing na Lancaster University ve Velké Británii. Již patnáct let vyučuje češtinu pro cizince, od roku 2002 na Ústavu jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy (ÚJOP UK), kde od roku 2007 také působí ve Výzkumném a testovacím centru. Přednáší na konferencích a odborných seminářích a je autorkou několika publikací věnovaných jazykovému testování a testování češtiny jako druhého/cizího jazyka.

Přednáška: „A je ta zkouška spravedlivá?“ Aneb férovost v jazykovém testování

O nejednotnosti chápání spravedlivého přístupu ke kandidátům ve zkouškách z češtiny pro cizince svědčí mj. i rozkolísanost v překládání termínu „fairness“ (férovost, spravedlnost, spravedlivý/rovný přístup ke kandidátům). Tato férovost v případě jazykového testování odkazuje především na důsledky zkoušky pro jednotlivce, skupiny i celou společnost a týká se již fáze konstrukce testu, ale též jeho administrace a interpretace výsledků. V případě zkoušek z jiných cizích jazyků, např. angličtiny, se již stalo dobrou praxí nejen spravedlivý přístup zajišťovat, ale též odbornou i širokou veřejnost seznamovat s tím, jak bylo férovosti dosaženo. Na příkladu některých zkoušek z češtiny se zamýšlíme nad tím, jak férovosti dosáhnout, jak ji zdokumentovat a zda jsou informace dostupné veřejnosti dostatečné.

Rámcový program konference

středa 9. 9. 2015

8.00–9.00	Registrace – foyer		
9.00–12.00	Jednání v plénu A11/114		
10.30–11.00	Přestávka na kávu – foyer		
11.00–12.30	Jednání v plénu A11/114		
12.30–14.00	Přestávka na oběd		
13.15–14.00	Prohlídka Univerzitního kampusu Bohunice s výkladem		
14.00–15.00	Jednání v plénu A11/114		
15.05–17.50	Paralelní sekce I – A11/235 Metodika, testování a inovace v oboru čeština jako cizí jazyk Moderuje Hana Katrňáková	Paralelní sekce II – A11/236 Profesní čeština Moderuje Ivana Rešková	Paralelní sekce III – A11/114 Čeština z druhé strany Moderuje David Kosina
16.15–16.40	Přestávka na kávu – foyer		
18.00–18.30	Jednání v plénu – závěr prvního dne konference – A11/114		
18.30–19.00	Přestávka		
19.00–21.00	Společenský večer		

čtvrtek 10. 9. 2015

8.00–8.30	Registrace – foyer		
8.30–10.15	Jednání v plénu A11/114		
10.15–10.40	Přestávka na kávu – foyer		
10.45–11.45	Paralelní sekce I – A11/235 Metodika, testování a inovace v oboru čeština jako cizí jazyk Moderuje Hana Reichová	Paralelní sekce II – A11/236 Profesní čeština Moderuje Hana Katrňáková	Paralelní sekce III – A11/114 Čeština z druhé strany Moderuje Ludmila Waschak
11.45–12.30	Přestávka na oběd		
12.00–13.00	Tisková konference projektu CZKey		
12.30–14.05	Workshop I – místnost A11/235	Workshop II – místnost A11/236	Workshop III – A11/114
14.10–14.30	Jednání v plénu – zakončení konference – A11/114		

Podrobný program konference

středa 9. 9. 2015			
8.00–9.00	Registrace – foyer		
9.00–12.00	Jednání v plénu A11/114		
9.00–9.30	Zahájení konference Úvodní projev ředitele CJV		
9.30–10.30	Karel Oliva Transfer slovní zásoby mezi češtinou a cizími jazyky		
10.30–11.00	Přestávka na kávu – foyer		
11.00–12.30	Jednání v plénu A11/114		
11.00–11.10	Eva Táborská Prezentace anglického studijního programu		
11.10–11.25	Lubomír Křivan Výuka zahraničních studentů v interních oborech		
11.25–11.50	Roya Mauthner Ulpan-Methods used in the tutoring of a new language		
11.50–12.05	David Kosina Prezentace projektu CZKey 2013–2015		
12.05–12.30	Ivana Rešková Obsah webového portálu mluvtecesky.net		
12.30–14.00	Přestávka na oběd		
13.15–14.00	Prohlídka Univerzitního kampusu Bohunice s výkladem		
14.00–15.00	Jednání v plénu A11/114		
14.00–15.00	Kateřina Vodičková A je ta zkouška spravedlivá? Aneb férovost v jazykovém testování		
15.05–17.50	Paralelní sekce I – A11/235 Metodika, testování a inovace v oboru čeština jako cizí jazyk Moderuje Hana Katrňáková	Paralelní sekce II – A11/236 Profesní čeština Moderuje Ivana Rešková	Paralelní sekce III – A11/114 Čeština z druhé strany Moderuje David Kosina
15.05–15.35	Jitka Cvejnová Nový referenční popis češtiny A1, A2	Iveta Čermáková Možné strategie při výuce češtiny na lékařských fakultách	Isabela Mroczek, Malgorzata Kalita Problémy odborného překladu v příbuzných jazycích (na příkladu češtiny a polštiny)
15.40–16.10	Martina Hulešová Monitoring kvality certifikované zkoušky z češtiny pro cizince	Šárka Blažková-Sršňová Výuka klinické češtiny u studujících v angličtině na 1. LF UK v Praze	Ludmila Kolářková, Hubert Hrdlička Zdvořilost v elektronické korespondenci zahraničních studentů
16.15–16.40	Přestávka na kávu – foyer		
16.45–17.15	Linda Doleží Interdisciplinarita jako nutnost: Psycholinguistika a výuka češtiny jako druhého jazyka pro děti	Ana Adamovičová, Zuzana Hajičková Rozvoj dovedností psaní v češtině jako cizím/druhým jazykem v akademickém prostředí	Petra Bulejčíková „Tady tou cestou furt rovně. Chůzou je to tak dvacet minut a tramvajou tak deset.“
17.20–17.50	Andrea Hudoušková Rozvoj ústního vyjadřování na úrovni B2	Romana Kratochvílová Akademické psaní ve výuce češtiny pro cizince	Svatava Škodová Expressing an Apology and Proposal in the Personal Apology Letters in Czech as SL
18.00–18.30	Jednání v plénu – závěr prvního dne konference – A11/114		
18.30–19.00	Přestávka		
19.00–21.00	Společenský večer		

čtvrtek 10. 9. 2015			
8.00–8.30	Registrace – foyer		
8.30–10.15	Jednání v plénu A11/114		
8.30–9.05	Lída Holá Nové deklinační vzory a postupy v komunikativní výuce češtiny jako cizího jazyka?		
9.05–9.40	Marek Blahuš Aplikace počítačové lingvistiky při tvorbě on-line kurzu češtiny mluvtecesky.net		
9.40–10.15	Somogyi-Jakab Rozália The international ECL examination system and Czech language Jiří Nový, Alena Rošková Národní testovací centrum ECL pro Českou republiku – cíle, aktivity, výstupy		
10.15–10.40	Přestávka na kávu – foyer		
10.45–11.45	Paralelní sekce I – A11/235 Metodika, testování a inovace v oboru čeština jako cizí jazyk Moderuje Hana Reichová	Paralelní sekce II – A11/236 Profesní čeština Moderuje Hana Katrňáková	Paralelní sekce III – A11/114 Čeština z druhé strany Moderuje Ludmila Waschak
10.40–11.10	Jitka Helmichová Srovnání vybraných učebnic češtiny pro cizince na úrovni B1	Petr Peňáz Pro koho čeština není cizím jazykem?	Marni Kristin Komunikace, nebo drill?
11.15–11.45	Marie Boccou Kestránková Metoda jevištního tvaru a rozvoj řečových schopností a dovedností v rovině textové	María Možná Studenti sobě (česká gramatika pro zahraniční studenty medicíny)	Darina Hradilová Závažnost chyb v jazykové produkci cizince pohledem rodilého mluvčího
11.45–12.30	Přestávka na oběd		
12.00–13.00	Tisková konference projektu CZKey		
12.30–14.05	Workshop I – místnost A11/235	Workshop II – místnost A11/236	Workshop III – A11/114
12.30–13.15	Silvie Převrátilová Práce s textem (Adaptovaná próza)	Jan Krejza „Se“ a „si“ v systému Barevné češtiny	Martin Punčochář Vid v medicíně
13.20–14.05	Ladislav Čumba Využití kuchyňské češtiny pro výuku mluvčích románských jazyků	Petra Wachsmuthová Aktivizace studentů ve výuce češtiny jako cizího jazyka	
14.10–14.30	Jednání v plénu – zakončení konference – A11/114		

PRVNÍ DEN

Táborská, Eva

Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno, taborska@med.muni.cz

Prezentace anglického studijního programu

Prof. RNDr. Eva Táborská, CSc., je proděkanou pro výuku v preklinických oborech a přednostkou Biochemického ústavu Lékařské fakulty Masarykovy univerzity.

Křivan, Lubomír

Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno, lkřivan@fnbrno.cz

Výuka zahraničních studentů v interních oborech

V posledním desetiletí (1995–2015) došlo k výraznému zvýšení počtu zahraničních studentů na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity z původních 75 na 566 studujících. Zároveň došlo i ke změnám v zastoupení jednotlivých národností. Zpočátku převažující jihoevropský původ studentů byl postupně potlačen studujícími ze severských zemí (Norsko, Švédsko, Německo, Velká Británie). Tyto změny způsobily, že původně „okrajová“ problematika výuky zahraničních studentů se dnes týká takřka všech vyučujících a stala se stejně významnou součástí fungování LF jako výuka studentů českých. Ačkoliv výuka probíhá v angličtině, je pro studenty lékařství znalost češtiny nezbytná. Nedílnou součástí praktického studia je totiž komunikace s pacienty, vedená v jejich rodném jazyce. Bez správného odebrání anamnézy a porozumění potížím pacienta nelze stanovit diagnózu a ani nemocného léčit. Podle dotazníků rozeslaných absolventům LF si zahraniční studenti v tomto směru uvědomují svůj handicap oproti svým českým kolegům. Neznalost českého jazyka snižuje kvalitu praktické výuky ve všech klinických oborech; zejména v posledním roce studia, kdy studenti absolvují předpromoční praxi a měli by pod dohledem provádět práci sekundárních lékařů, často tuto činnost takřka znemožňuje. V posledních letech se však kvalita znalosti češtiny neustále zlepšuje, jednak díky oddělení Centra jazykového vzdělávání na LF MU a také díky tomu, že studenti začínají chápat důležitost jazyka pro praktickou výuku. Naším cílem je zajistit pro zahraniční studenty stejnou kvalitu výuky jako mají medicíci mluvící česky. Úkolem klinických lékařů je definovat ve spolupráci s oddělením Centra jazykového vzdělávání na LF MU potřebný stupeň znalosti českého jazyka a rozsah, který budou studenti potřebovat k praktické výuce, a stejně tak po nich v praxi tuto znalost vyžadovat.

Doc. MUDr. Lubomír Křivan, Ph.D., působí jako vedoucí oddělení Interní kardiologické kliniky FN Brno. Jako odborný asistent LF MU zajišťuje pravidelnou výuku Interní propedeutiky (3. ročník Všeobecného lékařství a 4. ročník oboru Stomatologie), výuku Kardiologie (5. ročník VL) a Vnitřního lékařství v předpromoční praxi (6. ročník VL). Je autorem či spoluautorem řady učebních textů a hlavním řešitelem či spoluřešitelem grantů IGA. Tematickými okruhy jeho vědecké práce je srdeční arytmie, kardiostimulace, náhlá srdeční smrt a implanovatelní kardiovertery-defibrilátory.

Mauthner, Roye

Lekářská fakulta Masarykovy univerzity, Brno, *roye_mauthner@yahoo.com*

Ulpan – Methods used in the tutoring of a new language

An ulpan is a school for the intensive study of the Hebrew language. It means in Hebrew a studio or teaching.

An essential part of the teaching is provided by instruction of the fundamentals of culture, history, and geography. The primary purpose of the Ulpan is to help new comers to be integrated as quickly and as easily as possible into the social, cultural and economic life of their new country.

The presentation will expose you to some of the formal and informal methods used in the tutoring of a new language. As an Ulpan teacher in Brno for the past six years, Dr. Roye Mauthner will share his experience with us.

MUDr. Roye Mauthner was born in 1983 in the warm climate of Israel. Dr. Roye Mauthner spent the previous six years in the Czech Republic as a medical student and a language teacher. Before devoting himself fully to the medical profession, he completed first year of life science studies in Tel-Aviv University. The dedication to the art of teaching has been an essential part throughout all his life; His role as a guide and a teacher started back in high school where he served as a volunteer in a youth movement. He continued to develop his passion for education and teaching skills in the Military Medicine Academy of the Israeli Defence Forces for three years as an instructor of Combat Medical Technicians. After the army service Roye accomplished his professional training and worked as an Information Technology specialist. During a year-long travel in South America he volunteered in the rural areas of Bolivia, where he served as paramedical personnel in aiding organisation for the benefit of children and their families. As a medical student at the MU, Roye was involved in numerous campus and volunteer organisations. He took an active part in Masaryk International Medical Students Association (MIMSA). Serving as a founding MIMSA board member for more than two years, he was responsible for the IT department. He also organized educational seminars and clinical sessions. In 2013 he placed first with his team in an international first-aid competition and in the first annual competition of professional presentations in the Czech language for university students. Consequently, He was awarded with a special scholarship for these achievements. Currently, Roye is preparing for work as a medical doctor and as a post-graduate student. He strives to combine both with his affection for tutoring.

Kosina, David

Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity, Brno, *kosina@rect.muni.cz*

Prezentace projektu CZKey 2013–2015

Projekt CZKey je dvouletý projekt realizovaný s podporou Evropské komise v rámci Programu celoživotního učení. Projekt je řešen mezinárodním konsorciem partnerů, jehož koordinátorem je Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity. V rámci tzv. přenosu inovací vyvinulo projektové konsorcium v letech 2013–2015 webový portál www.mlutvecesky.net. Tento portál nabízí bezplatně zájemcům o český jazyk možnost samostatného studia základů obecného českého jazyka a navazující studium odborného českého jazyka zaměřeného na oblast zdravotnictví a lékařství.

Ing. David Kosina se věnuje projektovému řízení projektů financovaných z veřejných zdrojů více než 10 let. V rámci své profesní praxe se věnoval investičním i neinvestičním projektům v oblasti regionálního rozvoje a vzdělávání. V posledních letech se zaměřuje především na projekty v oblasti jazykového vzdělávání.

V rámci spolupráce s Centrem jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity zastával funkci hlavního manažera projektu IMPACT zaměřeného na inovaci jazykového vzdělávání na vysokých školách. Od listopadu 2013 je manažerem mezinárodního projektu CZKey – *On-line Platform for Learning Medical Czech*, jehož výstupem je mnohojazyčný portál na výuku odborného českého jazyka pro praxi v lékařské a zdravotnické oblasti.

Rešková, Ivana

Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity, Brno, ireskova@med.muni.cz

Obsah webového portálu mluvtecesky.net

Výstupem mezinárodního projektu CZKey (*On-line platform for Learning Medical Czech*) je on-line portál pro výuku češtiny jako cizího jazyka, který je k dispozici v anglické, německé, polské a slovenské verzi. Poprvé je kromě všeobecného jazyka tímto způsobem zpracován také jazyk pro specifické účely. Portál nabízí kurz všeobecného jazyka na úrovni A1/A2 podle SERR a kurz lékařské češtiny, rozdělený na tři moduly: Klinická propedeutika, Vnitřní lékařství a Další klinické obory. Kromě jazykových kurzů jsou zájemcům z řad budoucích či současných zahraničních mediků a pracovníků ve zdravotnických oborech určeny aktuální informace o systému zdravotní péče, o studiu medicíny na českých univerzitách a rovněž o kariéře odborníků ze zahraničí v České republice. Práce na projektu se účastnilo kromě Masarykovy univerzity jako hlavního řešitele pět dalších partnerů.

PhDr. Ivana Rešková, Ph.D., se češtině pro cizince věnuje většinu profesní kariéry. Ve své vědecké práci se však snaží o interdisciplinaritu; v roce 2011 obhájila na FF MU disertační práci s názvem *Komunikační proces v korespondenci Julia Zeyera*. Působí jako odborná asistentka oddělení Centra jazykového vzdělávání na Lékařské fakultě MU, kde je také garantkou předmětu *Czech for foreigners*. Je autorkou či spoluautorkou učebních materiálů pro výuku češtiny jako cizího jazyka: *Communicative Czech (Elementary Czech)*, *Communicative Czech (Intermediate Czech)*, *Chceme si porozumět a domluvit se (Kurz češtiny pro žadatele o mezinárodní ochranu)*, *Administrativa (Profesní čeština)* a jiné. Od listopadu 2013 je hlavní řešitelkou mezinárodního projektu CZKey a koordinátorkou autorského týmu multijazykového portálu *On-line Platform for Learning Medical Czech*. Současně je také řešitelkou projektu z Fondu rozvoje MU za rok 2014 s názvem *Interní propedeutika pro zahraniční mediky*.

DRUHÝ DEN

Holá, Lída

Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, lidahola@centrum.cz

Nové deklinační vzory a postupy v komunikativní výuce češtiny jako cizího jazyka?

Klíčová slova: deklinace adjektiv a substantiv; obtížnost akvizice pádových koncovek; revize tradičních vzorů v učebnicích češtiny jako cizího jazyka; hledání nových vzorů; smysluplná slovní spojení; různé verze tabulek pro různé účely; tvrdé, měkké vzory a ostatní vzory substantiv; tři deklinační skupiny; parcelace deklinace substantiv; praktická výuka

Poznatky z praxe nasvědčují, že tradiční deklinační vzory adjektiv a substantiv v soudobé výuce češtiny jako cizího jazyka ve více ohledech nevyhovují. Ve své první části se příspěvek zamýšlí nad možností nahradit je vzory novými, které by vyhovovaly potřebám výuky orientované na komunikační cíle. Volí přitom takové vzory, které se alespoň z větší části zapojují do určitého komunikačního kontextu a vytvářejí tak smysluplná syntagmata, tzv. modelové věty. Tabulky se vzory se tak mohou objevovat ve více variantách, od nekomplexnějších až po didakticky simplifikované. Tím mohou vyjít vstříc potřebám různých uživatelů. Druhá část příspěvku je věnována pokusu o parcelaci výuku deklinace pro potřeby nižších úrovní. V rámci této části je představena koncepce tří deklinačních skupin substantiv, která se snaží přiblížit studujícím tradiční dělení na tvrdé a měkké vzory z poněkud jiného úhlu pohledu, a přispět tak k jejich snadnějšímu osvojení.

Practical findings indicate that the traditional declension paradigms used for adjectives and nouns in present-day Teaching Czech as a Foreign Language are unsatisfactory in many respects. The first part of this paper focuses on the possibility of replacing them with new paradigms to suit the needs of communicative-based teaching, choosing those which at least for the most part fit into a particular communication context, thus creating meaningful model sentence syntagms. Paradigm tables will thus be able to appear in multiple forms, from the most complex to the didactically simplified, meeting the needs of various users.

The second part of this paper deals with attempts to subdivide declension teaching for the requirements of lower levels. This section presents a plan for three noun declension groups, which attempts to present students with the traditional division into hard and soft paradigms from a somewhat different standpoint to facilitate easier assimilation.

PhDr. Lída Holá se zabývá výukou češtiny jako cizího jazyka od roku 1994. Je autorkou, respektive spoluautorkou učebnic *NEW Czech Step by Step*, její německé mutace *Tschechisch Schritt für Schritt*, cyklu učebnic *Čeština expres*, adaptovaných próz z edice Česká adaptovaná próza, dalších výukových materiálů včetně manuálů pro učitele (www.czechstepbystep.cz) a odborných článků zaměřených na metodiku výuky češtiny jako cizího jazyka.

Blahuš, Marek

Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity, Brno, blahus@rect.muni.cz

Aplikace počítačové lingvistiky při tvorbě on-line kurzu češtiny mluvtecesky.net

Klíčová slova: mluvtecesky.net, počítačová lingvistika, korpus, morfologie, lemmatizace, slovník, vzory

Příspěvek na příkladu projektu CZKey a webových stránek mluvtecesky.net ukazuje možnosti využití počítačové lingvistiky při tvorbě kurzů češtiny pro cizince. Počítačovělingvistickou podporu projektu poskytl Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity ve spolupráci s Centrem zpravování přirozeného jazyka na Fakultě informatiky MU.

Lemmatizaci korpusu vytvořených učebních textů s využitím morfologického analyzátoru byl nejprve odvozen frekvenční slovník pro kurz i jednotlivé jeho části – ten lze využít ke stanovení rozsahu kurzu (počet vyučovaných lexikálních jednotek), určení pokryté české slovní zásoby (obecné i odborné), poloautomatické přípravě studijních pomůcek (seznamy slovíček k jednotlivým lekcím) a do jisté míry i k odstranění překlepů a prosazení jednotné terminologie.

Seznam lemmat se stal podkladem pro tvorbu překladového slovníku, který umožňuje studentům kliknutím na slovo v českém textu získat jeho orientační překlad do zvoleného jazyka. Především však byl vzniklý slovník provázán s databází tvarů českých slov použitého morfologického analyzátoru tak, že ke každému slovu dovede aplikace po kliknutí nejen určit jeho gramatické kategorie, ale také zobrazit kompletní deklinační, resp. konjugační tabulku příslušného lemmatu.

Konečně v oblasti výuky českého tvarosloví byl zaujat inovativní přístup snažící se o nalezení kompromisu mezi zjednodušenými a často neúplnými systémy slovních vzorů, používanými učiteli češtiny jako cizího jazyka, se strojově odvozeným systémem paradigm interně používaných v počítačové lingvistice, který je sice bezvýjimkový a přitom všeobjímající, nicméně ve své neupravené podobě je pro svou komplexnost v praxi nepoužitelný. Výsledkem snažení je středně rozsáhlá sada vzorových slov, k nimž byla na základě morfologické podobnosti rozřazena všechna slova ze slovníku, v jejichž deklinačních/konjugačních tabulkách byly vhodným způsobem vyznačeny veškeré odchylky od očekávatelných pravidelně utvořených tvarů podle vzoru. Motivací pro tento postup byla teze, že po podrobném seznámení se s jednotlivými vzory již studentům ke zvládnutí tvarosloví nových slov stačí jen všimnout si jejich přiřazení ke vzoru a případných vyznačených výjimek.

The paper demonstrates the capabilities of computer linguistics in the production of Czech language courses for foreigners. The on-line course mluvtecesky.net has been developed within the CZKey project, whose parts relying on computational linguistics have been contributed by Masaryk University Language Centre and the same university's Natural Language Processing Centre at the Faculty of Informatics.

Through lemmatizing the corpus of the created courses texts, a frequency dictionary has been derived, which could be used to estimate the course's size and vocabulary coverage, for production of flashcards and also to reveal some typos and ensure a unified terminology.

The word list has been translated into other languages to provide the student with a rough idea of the word's meaning and each word form present in the course text has been linked to a lemma entry in a morphological database that contains full declinations/conjugations. In this way, the student can click on any word in the course and immediately see the corresponding lemma, its translation into his language and a table of all the word's forms.

Finally, an attempt has been done at finding a compromise solution that combines the usefulness of a rather limited set of declension/conjugation paradigms with the versatility of a complex machine derived system that links lemmas to paradigms while not allowing any exceptions. The outcome is a middle-sized set of paradigms that, once learned, can be applied to remember the forms of all the words in the course by merely taking note of the paradigm and any indicated exceptions.

Mgr. Marek Blahuš absolvoval magisterské studium aplikované informatiky se zaměřením na počítačové zpracování přirozeného jazyka a od roku 2011 pracuje jako technik na Centru jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity. Jako počítačový lingvista se zde podílel mj. na vzniku on-line kurzu němčiny Deutsch.info, korpusu autentických latinských klinických diagnóz a on-line kurzu mluvtecesky.net. Mimoto zastává na univerzitě také funkci wikipedisty rezidenta a ve volném čase se věnuje genealogii a jazyku esperanto.

Somogyi-Jakab, Rozália

University of Pécs, Foreign Languages Centre, International Centre of the ECL language Exam System, somogyi.rozalia@inyt.pte.hu

ECL – mezinárodní systém jazykových zkoušek

Odbornou koordinaci jazykových zkoušek „ECL“ (zkratka vytvořená z počátečních písmen názvu „The European Consortium for The Certificate of Attainment in Modern Languages“) převzaly v jednotlivých členských státech renomované univerzity a jazykové školy, které zabezpečují vypracování jazykových testů (pro vlastní jazyk) a vyhodnocení zkušebních materiálů. V souladu se zásadami stanovenými v rámci standardizace je možné jazykové zkoušky ECL složit z těchto jazyků: z angličtiny, němčiny, italštiny, španělštiny, francouzštiny, slovenštiny, polštiny, maďarštiny, češtiny, bulharštiny, rumunštiny, ruštiny, chorvatštiny a srbštiny. Experti v současné době pracují na rozšíření standardů ECL zkoušek také na ostatní úřední jazyky EU.

In my presentation I intend to introduce ECL language exam which among other exam languages was developed for Czech language as well. The abbreviation (ECL) stands for European Consortium for the Certificate of Attainment in Modern Languages. The international ECL examination system provides a standardized test-system customized to the languages of the EU member states and the EU candidate countries. The test-system is based on the recommendations of the Common European Framework of Reference (CEFR) and is operated by the European Consortium for the Certificate of Attainment in Modern Languages (ECL). The ECL is an association of institutions representing European languages.

The ECL examination system was developed by an international team of language testing experts, between 1983-1992. Since 1999 the International Centre of the ECL Exams operates at the Foreign Language Secretariat, at the University of Pécs, Hungary. The ECL language examination system offers monolingual tests. It is designed to test the candidates' oral and written skills in various everyday situations as well as in professional/work-related and personal/private situations. As part of the ECL testing four skills are tested: oral communication, listening comprehension, written communication and reading comprehension. The development of tests in all 15 languages is subject to strict quality standards to ensure that the various tests are reliable, valid and comparable.

An ECL exam can be taken in the following languages: Bulgarian, Croatian, Czech, English, French, German, Hebrew, Hungarian, Italian, Spanish, Polish, Romanian, Russian, Serbian, and Slovak. The ECL language exam can be taken on four levels and it measures primarily the communicative language competences of candidates. The requirements at the different levels are adapted to the recommendations

of the Common European Framework: A2–Waystage, B1–Threshold, B2–Vantage and C1–Effective Operational Proficiency.

The peculiarity of the ECL testing is that it does not include grammar tests or translation tasks. The structure of the test is the same on all four levels. The oral exam consists of two parts in which “oral communication” and “listening” skills are assessed. As part of the written part of the examination “written communication” and “reading comprehension” skills are tested. Each skill is tested by two tasks.

Dr. Rozália Somogyi-Jakab, CSc., odborná asistentka medzinárodného ECL centra pre testovanie moderných jazykov na Cudzojazyčnom centre Univerzity Pécs v Maďarsku, od 2012 koordinátorka pre testovanie českého a slovenského jazyka, spolutvorkyňa testov pre nemecký a maďarský jazyk. Autorka vyštudovala germanistiku a hungarológiu na Filozofickej fakulte univerzity ELTE v Budapešti. Od roku 1982 pracovala ako odborná asistentka na Cudzojazyčnom centre Filozofickej fakulty Univerzity Pécs, od roku 1998, po nadobudnutí titulu kandidáta jazykovedných vied (všeobecná jazykoveda, areálna lingvistika) na Maďarskej akadémii vied viedla do roku 2011 Cudzojazyčné centrum v Pécsi. Absolvovala viacero štúdiijných a pracovných pobytov, okrem iného na univerzitách v Osnabrücku, Düsseldorfu, Berlíne, Lipsku, Lasabone, Sassari, Messine. Je autorkou vedeckých prác v obore všeobecnej jazykovedy, arealógie, porovnávacej dialektológie a metodológie vyučovania odborných jazykov.

Nový, Jiří

Centrum jazykového vzdělávání Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci,
jiri.novy@upol.cz

Rošková, Alena

Centrum jazykového vzdělávání Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci,
alena.roskova@upol.cz

Národní testovací centrum ECL pro Českou republiku – cíle, aktivity, výstupy

Klíčová slova: Národní testovací centrum ECL pro ČR; certifikace češtiny pro cizince; tvorba testů ECL; koordinace tvorby testů ECL; testování kompetence čtení, psaní, poslechu, ústního projevu; standardizace testování ECL.

Příspěvek v úvodu charakterizuje genezi Národního testovacího centra ECL v České republice, popisuje dále jeho hlavní cíle a úkoly, k nimž patří zejména: příprava, tvorba, koordinace, supervize a korektury testů ECL z češtiny pro cizince. Tvorba testů probíhá dvakrát ročně podle jednotného harmonogramu Konsorcia ECL v Pécsi. Centrum zároveň organizuje a realizuje vlastní zkoušky ECL z češtiny pro cizince a dalších jazyků. Kromě toho pravidelně provádí školení pro examinátoři a zadavatele testů ECL, které následně eviduje v Národním seznamu zkoušejících. K nejdůležitějším aktivitám centra patří zakládání, rozšiřování a koordinace sítě Regionálních testovacích center ECL v České republice i v zahraničí.

Z hlediska výstupů je pozornost věnována zejména tvorbě vlastních testů z češtiny pro cizince. Prezentována je struktura jednotlivých částí testů v dovednostech čtení, psaní, poslech a ústní projev na testovaných úrovních A2, B1, B2 a C1 podle Evropského referenčního rámce včetně konkrétních příkladů zadání. Hlavními výstupy Národního testovacího centra ECL jsou testové úkoly k certifikaci dovedností čtení a poslech, které vytváří tým školených a erudovaných tvůrců. Dále se příspěvek věnuje problematice tvorby a vícestupňové kontroly těchto dvou dovedností. Národní testovací

centrum ECL pro ČR usiluje svou činností o podporu certifikace zejména menších evropských jazyků. Hlavním kritériem je standardizace systému testování a srovnatelnost certifikátů v jednotlivých jazycích v souladu se strategickými cíli Evropské unie.

The paper introduces the genesis of ECL National Test Centre in the Czech Republic describing its main goals and tasks which include preparation, creation, coordination, supervision and editing of ECL tests in Czech for foreigners. Tests are created twice a year according to a unified schedule of ECL Consortium in Pécs. The Centre also organizes and carries out the actual ECL exams in Czech for foreigners and other languages. Trainings for examiners and moderators of ECL tests are offered regularly and National List of Examiners is kept and updated. One of the most important tasks of the Centre is foundation, expansion and coordination of the network of ECL Regional Test Centres both in the Czech Republic and abroad.

From the perspective of outputs the main focus is on creating the actual tests in Czech for foreigners. The structure of individual test parts (reading, writing, listening and speaking) is presented on tested levels A2–C1 (according to CEFR) and task examples are provided. The main outputs of ECL National Test Centre are test exercises for the certification of reading and listening which are created by a team of trained and erudite professionals. Further, the paper deals with the area of creation and multi-level check of these two skills.

The work of Czech ECL National Test Centre seeks to support the certification especially of minor European languages with the main criteria being the standardization of testing system and comparability of certificates in individual languages in accordance with EU strategic goals.

PhDr. Jiří Nový, Ph.D., vystudoval germanistiku a bohemistiku na Filozofické fakultě UP. Poté působil jako odborný asistent na Katedře germanistiky FF UP. Absolvoval studijní pobyty na katedrách germanistiky Univerzity Vídeň a Univerzity Curych. V letech 2002–2007 pracoval jako lektor českého jazyka a literatury na Institutu slovanských jazyků Ekonomické univerzity ve Vídni. Od roku 2007 je odborným asistentem na Katedře aplikované lingvistiky FF UP – nyní Centrum jazykového vzdělávání Filozofické fakulty UP v Olomouci, Katedru aplikované lingvistiky od roku 2012 vedl. Od téhož roku je ředitelem Národního testovacího centra České republiky Evropského konsorcia pro testování moderních jazyků (ECL). Je autorem vědeckých prací v oboru současného německého jazyka (funkční morfologie, syntax, jazykové varianty a konverzační analýza).

Mgr. Alena Rošková absolvovala v roce 1990 obor učitelství německého jazyka a tělesné výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Od roku 1991 působí na Katedře aplikované lingvistiky – nyní Centrum jazykového vzdělávání Filozofické fakulty UP v Olomouci jako vyučující jazyka německého v obecných a odborně zaměřených kurzech jak prezenčního, tak kombinovaného studia. Je examínátorkou mezinárodních jazykových certifikátů ECL. Na projektové činnosti UP participuje jako odborná garantka Kurzů interkulturní komunikace v cizích jazycích v rámci ESF projektu: Vytvoření systému řízení kvality zahraničních pracovních stáží studentů UP, reg. č. CZ.1.07/2.2.00/28.0176. Specializuje se na lingvodidaktiku v terciární sféře, je spoluautorkou Rámcového kurikula výuky německého jazyka na vysokých školách a univerzitách v ČR, SR a Polsku (mezinárodní projekt pod vedením Goethova Institutu 1997–2006).

Adamovičová, Ana

Ústav bohemistických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze,
ana.adamovicova@ff.cuni.cz

Hajíčková, Zuzana

Ústav bohemistických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze,
zuzana.hajickova@ff.cuni.cz

Rozvoj dovednosti psaní v češtině jako cizím/druhém jazyku v akademickém prostředí (sekce Profesní čeština)

Klíčová slova: dovednost psaní, akademické prostředí, dotazníkové šetření, kvalitativní analýza textů, e-learning

Příspěvek představí vznikající mezinárodní projekt WRILAB2 – on-line reading and writing laboratory for Czech, German, Italian and Slovenian as L2, a sice jeho část zabývající se rozvojem dovednosti psaní v češtině jako cizím/druhém jazyku (jazyková úroveň B1, B2 a C1) v akademickém prostředí. Budou představeny výsledky dotazníkového šetření zaměřeného na dovednost psaní v konfrontačním pohledu (psaní v mateřštině versus psaní v cizím/druhém jazyku), které mezi zahraničními vysokoškolskými studenty češtiny na ÚBS FF UK a ÚJOP UK Albertov probíhalo od října 2014 do ledna 2015. Názory zahraničních studentů z dotazníkového šetření budou v příspěvku konfrontovány s kvalitativní analýzou písemných prací týchž respondentů, jež byly sebrány na jaře 2015. Na závěr bude představen vznikající e-learningový kurz psaní v češtině jako cizím/druhém jazyku, který bude spuštěn v r. 2016. Kurz při zohlednění potřeb respondentů má za cíl zdokonalit jejich dovednost psaní v akademickém prostředí. Řešitelem projektu za češtinu jako cizí/druhý jazyk jsou pracovníci ÚBS FF UK v Praze.

The paper will present the international project WRILAB2 – on-line reading and writing laboratory for Czech, German, Italian and Slovenian as L2 – especially the part of the project dealing with the development of writing skills in Czech as a second language (language levels B1, B2 and C1) in the academic environment. We will show the results of the questionnaire oriented on writing skills in which students of Czech studying at ÚBS FF UK and ÚJOP UK Albertov took part. Student's opinions on writing in L1 and L2 will be confronted with the qualitative analysis of the essays written by the same respondents. We will also present on-line writing course which is tailored to cover students' needs in improving their academic writing skills.

PhDr. Ana Adamovičová působí jako odborná lektorka na ÚBS FF UK v Praze. Vystudovala FF UK v Praze, obor český jazyk a literatura – polský jazyk. Zabývá se výukou češtiny pro cizince a je členkou AUČČJ. Pravidelně působí v zahraničí na Univerzitě v Tampere, kde vede kurzy českého jazyka, literatury a kultury. Je autorkou a spoluautorkou řady učebnic a učebních materiálů češtiny pro cizince. Podílela se na řadě projektů: na popisu češtiny – úroveň B2 VANTAGE, na české verzi projektu Euro Languages Net Plus, na korpusovém projektu – Frekvenční slovník mluvené češtiny. V současné době se podílí na projektu Intercorp – budování paralelních korpusů a WRILAB2 – On-line Reading and Writing Laboratory for Czech, German, Italian and Slovenian as L2. Je zároveň doktorandkou na ÚČNK FF UK v Praze.

PhDr. Zuzana Hajičková působí jako odborná lektorka na ÚBS FF UK v Praze. Vystudovala FF UK v Praze, program filologie a učitelství pro střední školy, obor český jazyk a literatura – německý jazyk. Zabývá se výukou češtiny pro cizince a je členkou AUČČJ. Pravidelně působí v zahraničí na Universität Leipzig (vedení praktických jazykových kursů češtiny pro cizince). Je řešitelkou nebo spoluřešitelkou projektů zabývajících se testováním nebo rozvojem dovedností psaní v češtině jako cizím jazyku (např. On-line Reading and Writing Laboratory for Czech, German, Italian and Slovenian as L2 – WRILAB2, Zvýšení úrovně zkoušky z ČJ pro trvalý pobyt na A2, Metodik výuky českého jazyka a zkoušek pro cizince). V současnosti je doktorandkou na KČJ PedF UK v Praze.

Blažková-Sršňová, Šárka

Ústav dějin lékařství a cizích jazyků 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze,
Sarka.Blazkova-Srsnova@lf1.cuni.cz

Výuka klinické češtiny u studujících v angličtině na 1. LF UK v Praze (sekce Profesní čeština)

Klíčová slova: čeština jako cizí jazyk, studijní program v angličtině, klinická čeština, anamnéza, rozvoj řečových dovedností

V příspěvku je představen způsob výuky klinické češtiny u zahraničních studentů studujících obor všeobecné nebo zubní lékařství v angličtině na 1. LF UK v Praze. Jedná se o metodu rozvoje řečových dovedností v češtině pomocí zjišťování anamnézy u autentických pacientů v reálném klinickém prostředí. Autorka popisuje organizaci této výuky, a to v kontextu výuky češtiny jako cizího jazyka u dané cílové skupiny na 1. LF, mimo jiné představuje jak formy a metody, tak způsob evaluace s ohledem na definovaný vzdělávací cíl, jímž je sestavení anamnézy pacienta a jejího písemného zápisu. V příspěvku budou také prezentovány ukázky práce studentů.

This paper introduces the method of teaching clinical Czech to 1st Medical Faculty foreign students studying General Medicine or Dentistry in English. This is a method of developing language skills in Czech by taking medical history from authentic patients in a real clinical setting. The aim of the course is to get a detailed medical history and to submit an acceptable record. The author of the paper describes the organisation, methods and evaluation with regard to the aim defined. Some sample medical reports of the students will be presented.

PhDr. Šárka Blažková-Sršňová, Ph.D., působí na Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků na 1. LF UK v Praze. Vyučuje cizí jazyky pro specifické účely v oblasti zdravotnictví, mimo jiné také klinickou češtinu u studentů ve studijním programu v angličtině.

Boccou Kestřánková, Marie

Ústav bohemistických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze,
marie.kestrankova@ff.cuni.cz

Metoda jevištního tvaru a rozvoj řečových schopností a dovedností v rovině textové (sekce Profesní čeština)

Klíčová slova: metoda, čeština pro cizince, divadlo, rozvoj řečových schopností a dovedností, rovina textová

V příspěvku prezentujeme metodu jevištního tvaru (dále MJT), která je aplikována k výuce češtiny pro cizince a která k rozvoji řečových schopností a dovedností užívá divadelních prostředků. Z jazykových rovin, v nichž dochází u jinojazyčných mluvčích k pokroku, se zaměřujeme na rovinu textovou. Konkrétně uvádíme, jak prostřednictvím MJT překonáváme potíže s aktuálním větným členěním a s postavením adjektiv před jménem. Věnujeme se automatizaci správného postavení příklonek, větnému záporu a nadužívání osobních zájmen ve větách, kde je vhodné subjekt nevyjadřovat. Výše řečené je předkládáno nejen na základě poznatků z teorie, ale i na příkladech z praxe.

The essay relates to the presentation of the basic rules of lingvodidactic method called theatre pedagogy (referred to in the following text as "MJT") and its concept of discourse teaching. The main objective of MJT is to develop the communication skills of students who are studying Czech for foreigners. Through this technique, we describe a possibility for the teaching through theatre pedagogy keeping focus on the discourse competence.

Mgr. Marie Boccou Kestřánková, Ph.D., v současnosti učí v Ústavu bohemistických studií na FF UK v Praze češtinu pro cizince. Testováním se zabývá od roku 2007, je dlouholetou spolupracovnicí VTC UJOP UK v Praze a CERMAT (vývoj certifikovaných zkoušek a tvorba testových položek). Vedle zmíněného testování se specializuje na metodickou činnost v oblasti češtiny pro jinojazyčné mluvčí: je spoluautorkou učebnic (např. Čeština pro cizince – úroveň B1 a její přímé pokračování pro úroveň B2), zkoumá lingvodidaktické metody využívající divadla k rozvoji řečových schopností a dovedností a vyvíjí metodu jevištního tvaru k výuce cizinců učících se češtině.

Bulejčíková, Petra

Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, petra.bulejcikova@seznam.cz

„Tady tou cestou furt rovně. Chůzou je to tak dvacet minut a tramvajou tak deset.“ (sekke Čeština z druhé strany)

Klíčová slova: český jazyk, čeština jako cizí jazyk, Foreigner Talk, lingvodidaktika, spisovná čeština, nespisovná čeština, stratifikace národního jazyka, teorie spisovného jazyka, obecná čeština

Zajímá vás, do jaké míry Češi při komunikaci s cizincem přepínají do spisovného jazyka? Přemýšlíte o tom, zda (případně jak) je vhodné zařazovat do výuky nespisovný jazyk? V prezentaci budete seznámeni s výsledky výzkumu tzv. Foreigner Talk, tedy způsobu, jakým Češi mluví s cizinci, a to především z hlediska výskytu prvků obecné češtiny a dialektů. Poslechnete si několik nahrávek autentické komunikace mezi českým mluvčím a cizincem a získáte inspiraci, jak lze do výuky zařadit prvky nespisovné češtiny, které se v nahrávkách nejčastěji objevují.

The presentation includes results of analysis of so called Foreigner Talk (the way foreigners are spoken to by the speakers of Czech). Some recordings of the authentic communication between Czech speakers and foreigners will be played. In response to the findings, some suggestions relevant to teaching Czech as a foreign language are presented. These include worksheets and guidelines on how to work with them in the classroom. They utilize recordings inspired by the authentic conversations and focus on forms typical of spoken language and/or dialect.

Mgr. Petra Bulejčíková, Ph.D., se věnuje výuce češtiny pro cizince přes patnáct let a je zainteresována i v metodologii oboru. Mimo jiné byla metodičkou ve Státním integračním programu, spolupřipravuje výukové materiály, vyučuje didaktiku češtiny jako cizího jazyka na vysoké škole AKCENT COLLEGE, s. r. o. a je spoluautorkou adaptované četby.

Cvejnová, JitkaNárodní ústav pro vzdělávání, [cejnova@a-contact.cz](mailto:cvejnova@a-contact.cz)**Nový referenční popis češtiny A1, A2
(sekce Metodika, testování a inovace)**

Klíčová slova: čeština jako druhý jazyk referenční popis

Příspěvek představí nový podpůrný materiál pro tvorbu zkoušek pro migranty, který vytvořil kolektiv autorů za podpory Národního ústavu pro vzdělávání. Vzniklý materiál zároveň představuje jednu z prvních teoretických prací o češtině výhradně zaměřenou na češtinu jako druhý jazyk. Příspěvek seznámí se základní koncepcí nového Referenčního popisu ve srovnání s předchozími popisy. Zaměří se zejména na nové prvky, které byly při tvorbě tohoto materiálu uplatněny. Poukáže i na některé problémy spojené s tvorbou referenčních popisů tohoto typu. Součástí výkladu by měla být prezentace referenčního popisu na webových stránkách NUV a rejstříku lexikálních jednotek, který je samostatnou přílohou uvedeného referenčního popisu.

The conference paper will present a new support material for the creation of tests for migrants. The resulting material is one of the theoretical works exclusively focused on the Czech as a second language. The paper will point out various aspects of the creation of the reference level description compared with previous descriptions. It will focus in particular on new elements applied in the creation of this material. The paper also points to some problems associated with the creation of this type reference descriptions. The analysis involves its presentation on the website of the National Institute for Education inclusive of its interactive index of lexical unit.

PhDr. Jitka Cvejnová vystudovala Filozofickou fakultu MU v Brně obor francouzština – španělština – čeština. Výuce češtiny pro cizince se věnuje od roku 1982. V roce 1994/95 působila jako lektorka češtiny na Univerzitě Paris IV – Sorbonne. V letech 1995–2002 pracovala v ÚJOP UK v oddělení češtiny. Od roku 2003 do roku 2014 učila jazyky na FIM UHK. V současné době se věnuje plně přípravě zkoušky pro trvalý pobyt v Národním ústavu pro vzdělávání. Kromě výuky jazyků se věnuje také překládání a tlumočení. Je autorkou několika učebnic: Pracovní sešit k učebnici Čeština pro cizince, Co chcete vědět o České republice a Česky, prosím a spoluautorkou Učebnice češtiny pro výuku v zahraničí. Jako spoluautorka se podílela na vzniku publikací Prahová úroveň čeština jako cizí jazyk, Council of Europe, 2001 a Úroveň B2 – čeština jako cizí jazyk, MŠMT, 2005 a několika dalších odborných publikacích.

Čermáková, IvetaÚstav cizích jazyků 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, ivetacermakova@seznam.cz**Možné strategie při výuce češtiny na lékařských fakultách
(sekce Profesní čeština)**

Klíčová slova: výuka češtiny; lékařská terminologie; komunikace s pacientem

Příspěvek se zabývá specifickými charakteristikami výuky češtiny na lékařských fakultách. Při koncipování výuky je nutné brát v úvahu dvě podstatné skutečnosti: (1) Vzhledem ke složení studentů je nutné počítat s tím, že přestože student žije v České republice pět a více let, není v každodenním kontaktu nucen používat češtinu – studenti obvykle žijí ve svých anglicky mluvících komunitách a češtinu v běžném životě potřebují jen okrajově; i veškerá výuka probíhá v angličtině. (2) Výuka

češtiny má jako hlavní cíl připravit studenty na kontakt s českými pacienty při návštěvách v nemocnicích.

Tyto skutečnosti zásadním způsobem formují motivaci studenta: u běžného studenta nelze počítat s jinou než pragmatickou motivací, spočívající ve snaze zvládnout češtinu tak, aby byl schopen absolvovat praxe, příp. požadované atestace z češtiny. Logickým důsledkem takové motivace je důraz studentů na lexikální stránku jazyka, pochopitelně zejména na lexikum spjaté s profesí/oborem. Zkušenost učitele ukazuje, že je neproduktivní snažit se tento přístup zásadně změnit akcentováním gramatické stránky jazyka, naopak účelné je důraz na lexikální stránku předpokládat a promyšleně s ním pracovat. Příspěvek popíše některé didaktické strategie spjaté s takovým postupem. Tyto strategie mj. vycházejí z některých nejnovějších poznatků kognitivní lingvistiky a zaměřují se na mentální zpracování (processing) cizího jazyka. Mj. se ukazuje, že zahraniční medicíni studující češtinu při produkci i při percepci českých vět pracují s „klíčovými slovy“, typicky termíny, odbornými výrazy apod., a až v druhém plánu vnímají rovinu gramatickou a ostatní slova. Takový postup jistě nevede k vytváření ideálních gramatických vět, resp. ideálnímu porozumění slyšenému a z didaktického hlediska rozhodně není optimální. Zkušenost nicméně ukazuje, že je nerealistické očekávat, že je za daných okolností (výše zmíněná motivace, nedostatek času na studium a velká zátěž na odborných, anglicky vyučovaných předmětech) možné přístup studentů změnit. Strategie popsané v příspěvku se proto naopak snaží s tímto přístupem pracovat a využít ho pozitivním způsobem.

The article focusses on specific features of teaching medical Czech at faculties in the Czech Republic. Students' motivation to learn medical Czech seems to play the crucial role in the process. Based on long-term experience, the article explores potential benefits of various strategies used in language courses.

Mgr. Iveta Čermáková vyučuje češtinu a angličtinu na 3. lékařské fakultě UK v Praze. Jejím dlouholetým odborným zájmem jsou praktické a teoretické problémy spjaté s výukou češtiny na lékařských fakultách. Je autorkou učebnice Talking Medicine – Czech for Medical Students, která vyšla v několika postupně upravovaných a doplňovaných vydáních, a též spoluautorkou učebnice Slovak for Medical Students, vydané v Bratislavě.

Čumba, Ladislav

Jazyková škola Presto, ladislavcumba@gmail.com

Využití „kuchyňské“ češtiny pro výuku mluvčích románských jazyků (workshop)

Klíčová slova: čeština pro cizince, profesní čeština, slovesný vid

Boom v segmentu knižních kuchařek a TV pořadů nabízí možnost využití „kuchyňské“ češtiny pro výuku češtiny pro cizince. Nejprve provedeme historický exkurs do světa české knižní kultury a upravíme zavádějící tvrzení ohledně kuchařek na českém knižním trhu. Po tomto úvodu se krátce podíváme do akademických a popularizačních příspěvků na téma „čeština v kuchyni“. Ukážeme si neproduktivnost jedné i druhých přístupů pro výuku češtiny pro cizince. Poté se konečně v rámci workshopu zaměříme na italské a francouzské rodilé mluvčí. Porovnáme přístup k jejich výuce s výukou rodilých mluvčích slovanských jazyků. Z materiálů doplňujících výuku vybereme jeden (Desetiminutovky z češtiny). Ukážeme si příklady z televizních pořadů a vysvětlíme výhody internetového vysílání proti klasické televizi či videu. Na závěr praktickým cvičením z výuky vidových dvojic předvedeme možnosti „kuchyňské“ češtiny ke zvýšení efektivity výuky češtiny.

The Czech Language in Kitchen offers some new interactive upgrades of traditional methods of teaching. The workshop will use Czech TV shows as a basic material for teaching of Czech transgressive verbs with a focus on Italian and French speaking students.

Mgr. Ladislav Čumba vystudoval český jazyk a divadelní vědu na FF MU v Brně (2004). Spolupracoval na DVD učebnici pro francouzsky hovořící studenty *Bonjour, Mr. Bresson*. Vedle působení na jazykových školách učil kurzy češtiny pro cizince na Vysoké škole hotelové (2009–2013). V letním i zimním semestru roku 2015 vede v Ateliéru ilustrace na VŠUP workshopy na téma analýza bestsellerových kuchařek.

Doleží, Linda

Ústav českého jazyka Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, Bezpečnostně právní akademie Brno, s. r. o., střední škola, lindadolezi@gmail.com

Interdisciplinarita jako nutnost: Psycholinguistika a výuka češtiny jako druhého jazyka pro děti (sekce Metodika, testování a inovace)

Klíčová slova: čeština jako druhý jazyk, výuka dětí, didaktika, psycholinguistika, morfosyntax, interdisciplinarita

Ve svém příspěvku bych se ráda zaměřila na výuku češtiny jako druhého jazyka pro děti. Chtěla bych poukázat na zvláštnosti výuky dětí-cizinců (příp. dětí s odlišným mateřským jazykem, OMJ) především s ohledem na jazykovou a kognitivní komplexitu jevů, které si v českém jazyce osvojují. Pro učitele dětí je přímo zásadní vědět kdy, co a jak mají děti učit, aby proces osvojování probíhal v souladu s možnostmi a schopnostmi dětí. Právě psycholinguistika může (nejen) učitelům doplnit relevantní informace, které jim pomohou proces výuky zefektivnit a usnadnit. Díky psycholinguistickému experimentálnímu výzkumu je možné získat cenná data, jež objasní způsob osvojování jazyka/jazyků (Nagy, 2010). Povědomí o způsobu osvojování jazyka pak může vést k úspěšné jazykové podpoře na základě přirozené posloupnosti osvojování. Tento typ informací je následně možné využít v jazykové didaktice (Klages, 2015). Vysvětlena bude „jazyková“ situace, v níž se dítě-cizinec (dítě s OMJ) může nacházet. Objasněny budou některé důležité pojmy, které se této situace mohou týkat, např. hypotéza kritického období, interference a přepínání kódů. Načrtneme si vývoj gramatického (morfosyntaktického) systému a dotkneme se i otázky jeho univerzálnosti a jeho fungování v případě vícejazyčné situace. V neposlední řadě bude pozornost věnována možnostem hodnocení jazykového vývoje u dětí a jejich návaznost na Společný evropský referenční rámec pro jazyky a další nástroje hodnocení jazykových úrovní (viz např. Little 2006, u nás Kostelecká et al. 2015 a Vodičková a Holubová 2011). Ráda bych v tomto příspěvku zdůraznila zejména komplexitu výuky češtiny jako druhého jazyka pro děti a nutnost věnovat jí pozornost a zabývat se jí pokud možno interdisciplinárně.

In my presentation I would like to focus on teaching Czech as a second language to children. I would like to present the peculiarities of teaching Czech to children-foreigners (or children with a different mother tongue living in our country) from the linguistic as well as cognitive point of view. It is crucial for the teachers to know what, when and how to teach so that the educational process works in harmony with the possibilities and the capabilities of children. Psycholinguistics and interdisciplinary approach could help (not only) the teachers to fill in relevant information, which can make their teaching more effective, more conscious and easier. Attention will also be paid to language assessment of children and to CEFR and other tools related to language learning and teaching.

Mgr. Linda Doleží, Ph.D., vystudovala obory bohemistika a anglistika/amerikanistika na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Pod vedením Prof. PhDr. Petra Karlíka, CSc., napsala disertaci, v níž se zabývala osvojováním syntaxe u dětí z psycholingvistického hlediska. V rámci stipendijních pobytů studovala na univerzitách v Postupimi, Řezně a Benátkách. V současnosti částečně působí jako odborná asistentka na Ústavu českého jazyka Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, kde vyučuje semináře zaměřené na syntax, psycholingvistiku, akvizici jazyka a na češtinu jako cizí jazyk. Je kvalifikovanou lektorkou angličtiny pro děti a pracuje jako metodička kurzů pro děti-uprchlíky v rámci projektů Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka. Spolupracuje se společností Meta o. p. s. – Společnost pro pomoc mladým migrantům a s Národním institutem pro další vzdělávání.

Helmichová, Jitka

Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze, Studijní středisko Krystal,
jitka.helmichova@gmail.com

Srovnání vybraných učebnic češtiny pro cizince na úrovni B1 (sekce Metodika, testování a inovace)

Klíčová slova: učebnice češtiny pro cizince, prahová úroveň B1, srovnání výukových materiálů

Příspěvek si klade za cíl především kriticky nahlédnout na výukové materiály využívané při výuce češtiny na prahové úrovni B1, přičemž hlavní pozornost je věnována srovnání publikace *Česky krok za krokem 2* autorem Lídy Holé a Pavly Bořilové a publikace *Čeština pro cizince B1* kolektivu autorek Marie Boccou Kestřánkové, Gabriely Šnidaufové a Kateřiny Kopicové. Tyto dvě učebnice jsou pravděpodobně nejčastěji využívané výukové materiály na dané úrovni, kdy je u mluvčího vyžadována schopnost porozumět nekomplikovaným faktografickým informacím týkajícím se věcí každodenního života. Příspěvek se zabývá srovnáním a analýzou obou učebnic, možnostmi jejich využití a okrajově také současnými trendy ve výukových materiálech češtiny pro cizince.

This Paper aims to critically look on the teaching materials used in teaching of Czech at threshold level B1. The main attention is dedicated to comparison of textbooks Czech Step by Step 2 by Lida Holá and Pavla Bořilová and Czech for foreigners B1 by the team of authors Marie Boccou Kestřánková, Gabriela Šnidaufová and Kateřina Kopicová. These two textbooks are probably the most commonly used materials when teaching at that level where the ability of the speaker to understand the main straightforward factual points concerning the affairs of everyday life is required. The contribution focuses on comparison and analysis of both textbooks, possibilities of their use and also marginally on the current trends in the teaching materials of Czech for foreigners.

Mgr. Jitka Helmichová působí jako vyučující na Ústavu jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy, Studijním středisku Praha-Krystal a studuje v doktorském studijním programu Didaktika konkrétního jazyka na FF UK. Věnuje se využití signální gramatiky ve výuce češtiny pro cizince.

Hradilová, Darina

Katedra bohemistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci,
darina.hradilova@upol.cz

Závažnost chyb v jazykové produkci cizince pohledem rodilého mluvčího (sekce Čeština z druhé strany)

Klíčová slova: čeština jako cizí jazyk, čeština pro cizince, lokální chyba, globální chyba, práce s chybou

Příspěvek vychází z terénního šetření, při němž byly sledovány reakce rodilých mluvčích na jazykovou produkci cizinců učících se česky. Cílem příspěvku je ukázat, jak rodilí mluvčí reagují na různé typy chyb, jichž se cizinci dopouštějí, vůči jakým pochybením jsou rodilí mluvčí citliví a jakým jevům je tedy ve výuce nutno věnovat pozornost.

The paper is based on a field research monitored native speakers' approaches to the language production of foreigners learning Czech. The aim of this paper is to show how native speakers react to different types of errors and mistakes made by foreigners and to show which language parts should be accented in the teaching.

Mgr. Darina Hradilová, Ph.D., absolvovala studium české a německé filologie na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, tamtéž pokračovala v postgraduálním studiu oboru Současný český jazyk. Od roku 1999 působí jako odborná asistentka na Katedře bohemistiky FF UP v Olomouci, kde se věnuje především současné české lexikologii a češtině pro cizince (od roku 2004 jako odborný garant výuky ČJC na FF UP).

Hudousková, Andrea

Ústav bohemistických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze,
andrea.hudouskova@ff.cuni.cz

Rozvoj ústního vyjadřování na úrovni B2 (sekce Metodika, testování a inovace)

Klíčová slova: čeština pro cizince, úroveň B2, ústní vyjadřování, mluvený jazyk, komunikační funkce, komunikační strategie

Příspěvek se bude věnovat možnostem a způsobům rozvíjení dovednosti mluvení u studentů češtiny jako cizího jazyka na úrovni B2 podle SERR.

Studenti na této úrovni disponují bohatou slovní zásobou a širokým repertoárem gramatických prostředků. Studijní materiály však zpravidla nevěnují dostatek pozornosti jazykovým prostředkům, které v případě produktivních dovedností slouží k přirozené a efektivní komunikaci. Jedná se o jazykové exponenty nejběžnějších komunikačních funkcí, zvládnutí komunikačních strategií, obeznamení se základními rysy mluveného jazyka ve srovnání s jeho psanou podobou a pro něj typickými lexikálními a gramatickými prostředky. Jde zejména o vyjadřování postojů (souhlasu a nesouhlasu), jistotní modalit (jistoty a nejistoty) a schopnost strukturovat mluvený projev (zahájení, rozvíjení a změna tématu, zdůrazňování, vyjadřování názoru, shrnutí a zakončení projevu atp.). Proces zdokonalování mluvení probíhá od uvědomění si jeho specifík přes automatizaci jazykových prostředků až k jejich samostatnému užívání. Na základě zkušeností z vedení semináře Ústní a písemné vyjadřování, organizovaného na Ústavu bohemistických studií FF UK pro za-

hraniční stážisty, uvedeme příklady možných postupů, jak u studentů rozšířit repertoár funkčních jazykových prostředků a převést je do aktivního užívání.

The talk will deal with the ways of improving speaking skills of learners studying Czech as a foreign language at the CEFR level B2.

While students at this language level benefit from rich vocabulary and solid grammar knowledge, textbooks usually do not draw much attention to linguistic phenomena, which help natural and effective communication, such as language exponents of speech acts, communication strategies and awareness of fundamental lexical and grammatical features of spoken language in comparison to its written form. It concerns especially the ways of expressing dis/agreement, un/certainty and organization of a speech (introduction, topic development and change, emphasis, expressing opinion, summarizing and drawing conclusions). The process of improving speaking skills involves awareness of spoken language characteristics, controlled practice of language means and their autonomous use. On the basis of teaching experience in the seminar Oral and Written Performance, offered at the Institute of Czech studies, Faculty of Arts, Charles University to foreign students, I will give examples of how to broaden the repertoire of functional language means and to provoke their active use.

Mgr. Andrea Hudoušková, Ph.D., je lektorkou češtiny pro cizince na Ústavu bohemistických studií FF UK. Češtině pro cizince se věnuje od roku 2005 na všech úrovních pokročilosti. Odborně se zabývá syntaxí věty a textu, korpusovým výzkumem češtiny, kontrastivním studiem jazyků, lingvodidaktikou a produktivními jazykovými dovednostmi.

Hulešová, Martina

Výzkumné a testovací centrum – Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze, martina.hulesova@ujop.cuni.cz

Monitoring kvality certifikované zkoušky z češtiny pro cizince (sekce Metodika, testování a inovace)

Klíčová slova: stanovení standardu/hraničního skóru, přímá shoda, ekvivalentní verze, expertní posouzení

Certifikovaná zkouška z češtiny pro cizince (CCE) je připravována v souladu s principy dobré praxe v testování a se standardy (Association of Language Testers in Europe – ALTE), jejímž je ÚJOP UK jako organizace poskytující certifikované zkoušky z češtiny plnoprávným členem. Z tenze mezi reálnou situací a snahou o naplňování principů spravedlivosti, zodpovědnosti a dobré praxe v testování vznikl dlouhodobý projekt interního monitoringu kvality zkoušek, jež usiluje o nalezení cesty, jak v rámci existujících podmínek a možností poskytovat zkoušky odpovídající standardům pro mezinárodní testování.

V příspěvku nejprve krátce nastíním, v jakých mantinelech zkouška vzniká a jakými způsoby její tvůrci zajišťují kvalitu. Hlavním tématem příspěvku bude prezentace způsobu průběžného stanovování hraničního skóre modifikovanou metodou Direct Consensus a sestavování ekvivalentních testových verzí, což zahrnuje: výběr a školení posuzovatelů-expertů, posuzování testových úloh panelem expertů, práce s konceptem minimálně kompetentního kandidáta, sestavování testů k předem danému hraničnímu skóru a následné posouzení a statistické analýzy z hlediska validity interpretace výsledků. V závěru naznačím další cesty, kudy se bude monitoring kvality zkoušek CCE dále ubírat.

The Czech Language Certificate Exam has been prepared in line with the principles of good practice and the standards of ALTE (Association of Language Testers in Europe). A long-term project of monitoring the quality of the exams has its origin in the tensions between the real situation and constraints, and the effort to meet the principles of ethics, fairness and best practice in language testing. This paper will present the situation and constraints of the exam development and the ways how that test developers pursue its quality. It will follow a presentation of the continuous standard-setting method that enables test developers to assemble equivalent test versions, and that includes expert judgement and training, the concept of the minimally competent candidate, statistical analyses, and the process of validation.

Mgr. Martina Hulešová, MA, absolvovala FF UK, obor hispánská filologie, a MA in Language Testing na Lancaster University. Je studentkou doktorského studijního programu na Masarykově univerzitě. Působila jako vyučující španělského jazyka na středních školách a na VŠE, později v CER-MATu na pozici koordinátorky pro španělský jazyk, vedoucí oddělení cizích jazyků, metodičky cizích jazyků a hlavní metodičky Sekce evaluačních nástrojů. V současné době působí ve Výzkumném a testovacím centru ÚJOP UK.

Věnuje se dalším projektům souvisejícím s testováním a hodnocením v ČR i v zahraničí, především v rámci Asociace jazykových testerů ČR.

Koláčková, Ludmila

Centrum jazykového vzdělávání Univerzity obrany v Brně, ludmila.kolackova@centrum.cz

Hrdlička, Hubert

Centrum jazykového vzdělávání Univerzity obrany v Brně, hubert.hrdlicka@unob.cz

Zdvořilost v elektronické korespondenci zahraničních studentů (sekce Čeština z druhé strany)

Klíčová slova: zdvořilost, zahraniční student, sociokulturní kompetence, elektronická korespondence

Elektronickou korespondenci považují autoři příspěvku za zdroj poznání zajímavého fenoménu, jak si studenti vysoké školy osvojují znalost nejen pravopisných, ale především společenských norm v češtině. Ve svém příspěvku autoři sledují, jak si zahraniční studenti osvojili zdvořilostní normu češtiny a jakých typických prohrěšků proti normě se dopouštějí. Základem byla analýza 80 vzorků formálních emailů zahraničních studentů jejich vyučujícím. Závěry mohou být inspirativní nejen pro výuku dovednosti psaní, ale i pro vytváření sociokulturních kompetencí v kurzech češtiny pro cizince.

The authors of this paper consider electronic correspondence as a source of interesting phenomena knowledge – how university students master not only grammatical knowledge but social norms in Czech. Authors in their article analyse about 80 samples foreign students to their teachers and compare social norms of courtesy and students' misconduct. Teachers' conclusions could serve as inspiration in social and cultural competency in Czech training for foreign students.

Mgr. Ludmila Kolářková, Ph.D., vystudovala učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů (čeština – dějepis) na FF MU v Brně a rozšiřující studium angličtiny na PF UP v Olomouci. V roce 2014 dokončila doktorské studium na PF UJEP v Ústí nad Labem (Teorie vzdělávání v bohemistice). Od roku 1997 působí ve vysokém vojenském školství, nyní na Univerzitě obrany v Brně jako akademická pracovnice Centra jazykového vzdělávání. Vyučuje angličtinu a češtinu pro cizince. Pravidelně se zúčastňuje seminářů a konferencí doma i v zahraničí. Je členkou AUČCJ a CASAJC, v současné době působí jako předsedkyně této profesní organizace. Od roku 2011 je odpovědnou redaktorkou profesního periodika CASALC Review.

Doc. PhDr. Hubert Hrdlička, CSc., vystudoval učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů (čeština – němčina – dějepis – občanská nauka) na FF UP v Olomouci a rozšiřující studium angličtiny na PF UK v Praze. Od roku 1993 působí ve vysokém vojenském školství, nyní na Univerzitě obrany v Brně jako akademický pracovník Centra jazykového vzdělávání UO. Vyučuje němčinu, angličtinu a češtinu pro cizince. Zabývá se odbornou terminologií v oblasti vojenství.

Kratochvílová, Romana

Vysoká škola hotelová v Praze, s. r. o., kratochvilova@vsh.cz

Akademické psaní ve výuce češtiny pro cizince (sekce Profesní čeština)

Klíčová slova: čeština pro cizince, akademický jazyk, odborný styl, akademické psaní, chybová analýza

V souvislosti s nárůstem počtu zahraničních studentů na českých vysokých školách v posledních letech nabývá na významu výuka češtiny pro cizince jako odborného jazyka pro akademické účely, která by studentům usnadnila plnění studijních povinností na odpovídající jazykové úrovni. V příspěvku se zaměřujeme na písemnou formu studentských projevů nerodilých mluvčích, jako jsou např. písemné zkoušky, seminární nebo závěrečné práce. Z výsledků ankety mezi studenty 1. ročníku bakalářského studia na Vysoké škole hotelové v Praze vyplývá, že psaní odborných textů činí studentům značné obtíže, což potvrzují i analýzy různých typů psaných projevů. Předmětem našeho výzkumu je právě analýza produkce zahraničních studentů, převážně rusky mluvících, psané v českém jazyce v akademickém prostředí. Výsledky zkoumání ukazují, že nejen množství, ale i typy jazykových nedostatků souvisejí s typem textu, respektive jeho účelem, a mírou připravenosti. Jako příklad méně připraveného projevu lze uvést odpovědi při písemném zkoušení, které obsahují velké množství pravopisných, lexikálních a gramatických chyb, neboť studenti se zaměřují především na obsah textu. Naopak v případech složitějších a pečlivě sestavovaných textů (např. bakalářských prací) se takové běžné chyby vyskytují v mnohem menší míře, bezesporu díky jazykové korektuře, již jsou práce podrobovány. Nicméně i přesto se zde setkáváme s mnoha jazykovými a stylistickými nedostatky ve vyjadřování a výstavbě textu. V analýze se snažíme o identifikaci a třídění těchto nedostatků s cílem blíže určit, v čem neobratnost vyjadřování nerodilých mluvčích spočívá.

Teaching of Czech as a Foreign Language for Academic Purposes has become more important as the numbers of foreign students attending Czech universities has increased over the last decade. Its aims are to help foreign students to use language appropriately for study. Academic writing at university level is a challenging and often the most demanding task for a lot of students. This paper reports on ongoing research into written academic genres produced by native and non-native speakers in order to specify the characteristic feature of academic language and identify students' difficulties with academic writing.

PhDr. Romana Kratochvílová vystudovala obor čeština a francouzština na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Nejdříve působila jako středoškolská učitelka na pražských gymnáziích, kde vyučovala převážně francouzský jazyk. Od roku 2001 je odbornou asistentkou na Katedře jazyků Vysoké školy hotelové v Praze, kde se specializuje na výuku odborné francouzštiny se zaměřením na cestovní ruch a hotelnictví. V posledních letech zde vyučuje také český jazyk pro cizince. V současnosti je externí doktorandkou na FF UK v Praze v oboru Didaktika konkrétního jazyka. Zabývá se problematikou vyučování češtiny pro cizince jako odborného jazyka pro akademické účely.

Krejza, Jan

Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity, Brno, alzi@email.cz

„Se“ a „si“ v systému Barevné češtiny (workshop)

Klíčová slova: syntax, reflexiva, Barevná čeština, zvrtná slovesa, slovesná vazba, reflexivní pasivum

Workshop se soustředí na vysvětlení a procvičení užívání zvrtných zájmen prostřednictvím metody Barevná čeština. Užití zájmen se a si je pravidelně označováno jako problematické, a to jak studenty hovořící slovanským jazykem, tak ostatními. Součástí workshopu budou praktické ukázky komunikačních cvičení, zařazení tématu do časového plánu výuky, systematizace a identifikace čtyř hlavních zdrojů těchto „krátkých reflexiv“ v češtině: reflexivní slovesa, reflexivita ve slovesné vazbě, reflexivní vidové opozice a zvrtné pasivum.

The workshop focuses in explaining and practising the use of Czech reflexives se and si. As a part of the workshop the specific communicative exercises, the time schedule and the system and origin of these reflexives will be presented.

Mgr. Jan Krejza vyučuje češtinu pro cizince od roku 2004, spolupracoval s jazykovými školami Brno English Centre, Kurzy Jílek a HOPE, e. s. Od roku 2008 ve výuce používá metodu založenou na výkladu a procvičení syntaxe. Nyní je externím lektorem Centra jazykového vzdělávání na MU.

Kristin, Marni

soukromá osoba, marnikristin@gmail.com

Komunikace, nebo dril? (sekce Čeština z druhé strany)

Klíčová slova: komunikace, dril, Krashen, Chomsky, Komenský, osobní zkušenost

Studium češtiny je zejména pro cizince neslovanského původu dost obtížné. Na začátku se potýkají se dvěma typy problémů. Jedním je struktura jazyka a jeho melodie, slovosled a zvláště pak rody a pády. Tomu všemu se věnují v hodinách češtiny. Druhým je pak skutečnost, že to, co se učí, je často na hony vzdálené tomu, co slyší na ulici. I když to platí pro všechny jazyky, rozdíl mezi spisovnou a nespisovnou češtinou je velmi markantní. V hodinách studenti procvičují skloňování, v životě se ale potřebují domluvit. Jednou z možností, jak překonat tento rozpor, je nebazírovat na koncovkách, ale zaměřit se na přirozenou mezilidskou komunikaci a aktivní používání jazyka. Nejde o nic převratného. Už v roce 1658 použil J. A. Komenský ve svém díle Orbis Pictus typické obraty a ilustrace k výuce latiny namísto výkladu gramatiky a memorování. Tato metoda a z ní vycházející techniky patří v současnosti mezi obecně uznávané postupy ve výuce cizích jazyků. Nejen

díky své efektivitě, ale i pro způsob, jak studentům pomáhá integrovat se do české společnosti, a tím se dále samostatně zdokonalovat v jazyce.

Learning the Czech language is a difficult task, especially for non-Slovans. Initially, we face two problems. The first is the structure and sound of the language – its phonetic composition, word order, and most importantly, case and gender. These are the focus of the classroom. What we learn in the classroom, though, is often very different than what we hear on the street. While this is true in all languages, the conflict between spisovna and nespisovna cestina is particularly pronounced. In the classroom we focus on declination. In the city we need to communicate. One solution to this problem is to shift the focus of the classroom from konsofky to culturally appropriate communication and active language production. This is not a new idea. In 1658, Komensky published Orbis Pictus, in which he used short phrases and pictures to teach Latin rather than grammatical explanations and repetition. This approach, as well as others now widely accepted in the area of foreign language pedagogy, is very effective and can provide the student with a basis to integrate himself into Czech society and thus actively further his own language education.

Marni Kristin je lektorkou angličtiny žijící již 5 let v Brně. Je původem Američanka a zabývá se i korekturami odborně zaměřených anglických textů a editačními službami.

Možná, Maria

soukromá osoba, maria.mozna@seznam.cz

Studenti sobě (česká gramatika pro zahraniční studenty medicíny) (sekte Profesní čeština)

Klíčová slova: projekt, e-learning, učební pomůcka, česká gramatika, audiovizuální učení

Ve svém příspěvku chci představit audiovizuální učební pomůcku, kterou jsem vytvořila v rámci projektu Centra interaktivních a multimediálních opor pro inovaci výuky a efektivní učení. Jedná se o šestnáct didaktických videí, na kterých zahraniční studenti podle scénářů vysvětlují vybrané kapitoly české gramatiky (např. budoucí a minulý čas, imperfektivní a perfektivní slovesa, pády atd.). Prvním impulsem pro tuto práci byl fakt, že u studentů přetrvávají potíže s pochopením nesnadné české gramatiky, a proto velmi často žádají o konzultace na stále se opakující témata. Představovaný materiál by jim na jejich otázky mohl pomoci odpovědět.

Videa jsou určena všem, kdo se učí češtinu jako cizí jazyk, především ale studentům lékařských fakult. Gramatika je pro úroveň A1–B2, videa jsou namluvena anglicky. Pro lektory češtiny přínos spočívá v tom, že videa částečně přebírají jejich úlohu při vysvětlování gramatiky, a tím poskytují delší čas pro procvičování a konverzaci. Přínos pro studenty je hlavně ten, že přijímají informace nejen zrakem, ale i sluchem, a to nezávisle na místě a s možností opakování.

Videa jsou zveřejněna v IS MU a ke každému existuje také verze pro tisk.

In my contribution, I would like to present an audiovisual teaching aid which I have elaborated within the framework of the project "Centre of Interactive and Multimedia Supports for Innovation of Tuition and Effective Learning". I have prepared sixteen didactic videos, where students explain selected topics of Czech grammar (for instance Future and Past Tense, Imperfective and Perfective Verbs, Cases etc.). The first impuls for this work was the fact, that students have permanent difficulties with understanding the not easy Czech grammar and always require consultations about the same topics. Therefore, I decided to prepare a material for them which would be able to answer their questions.

These videos are intended for everyone who learns Czech as a foreign language, especially for students of the Medical Faculty. The grammar covers levels A1 – B2, and the videos are recorded in English. As a benefit for Czech teachers, the videos partly aid their role in the explanation of grammar, and thereby provide more time for practice and conversation. The main benefit for students is that they are able to receive the information not only visually but aurally, regardless of their location, and with full possibility to revise concepts at any time.

Mgr. Maria Možná vystudovala Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity, obor čeština – polština. V letech 2006–2014 byla lektorkou češtiny pro cizince na LF MU. V současnosti spolupracuje s Jihomoravským regionálním centrem pro integraci cizinců a s Organizací pro pomoc uprchlíkům.

Mroczek, Izabela

Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Filologii Słowiańskiej, izabela.mroczek@us.edu.pl

Kalita, Małgorzata

Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Filologii Słowiańskiej, malgorzata.kalita@gmail.com

Problémy odborného překladu v příbuzných jazycích na příkladu češtiny a polštiny (sekce Čeština z druhé strany)

Klíčová slova: odborný překlad, příbuzný jazyk, česko-polský překlad, výuka češtiny jako cizího jazyka, čeština pro pokročilé, čeština pro Poláky

Tématem příspěvku bude shrnutí nejdůležitějších problémů, na které autorky narazily v průběhu procesu překladu odborného (lékařského) obsahu platformy mluvtecesky.net z češtiny do polštiny. Na tomto pozadí se autorky budou snažit ukázat způsoby, jak by se mělo pracovat s pokročilými polskými studenty v oblasti výuky odborné češtiny jakožto příbuzného jazyka.

The subject of presentation will be recapitulation of the most important problems, that authoresses encountered while the translation process of professional medical content in mluvtecesky.net platform from Czech language to Polish language. On this background authoresses will introduce methods, how to work with advanced Polish students in education of professional Czech language as foreign related language.

Dr Izabela Mroczek přednáší českou literaturu na Slezské univerzitě v Katowicích (Polsko), tamtéž učí češtinu jako cizí jazyk. Od 2001 je také soudní tlumočnicí českého jazyka.

Dr Małgorzata Kalita učí češtinu jako cizí jazyk a využití CAT nástroj v procesu tlumočení na Slezské univerzitě v Katowicích (Polsko). Má dlouholetou praxi jako překladatelka českého jazyka.

Peňáz, Petr

Středisko Teiresías, Masarykova univerzita, Brno, penaz@teiresias.muni.cz

Pro koho čeština není cizím jazykem? (sekce Profesní čeština)

Klíčová slova: spisovná čeština, obecná čeština, diglosie, domain loss, cizí jazyk, standard, formální komunikace, neformální komunikace, gramatické povědomí, jazyková správnost, odborný styl, servis

Příspěvek se věnuje vývoji jazykového standardu v češtině. Vzhledem ke způsobu, jakým historicky došlo ke kodifikaci spisovné češtiny, vznikl takový morfologický a syntaktický rozdíl mezi spisovnou a obecnou češtinou, jaký není v moderních evropských jazycích běžný – odpovídá definici diglosie, ačkoliv tak nebývá oficiálně prezentován. Informační technologie (především IM a sociální sítě) změnily křehkou rovnováhu klasického komplementárního modelu, v němž spisovná čeština plnila roli vysokého standardu pro formální komunikaci a literaturu, kdežto obecná čeština roli nízkého standardu pro neformální ústní komunikaci. Paradigmata spisovného jazyka se jeví stále častěji jako nezvyklá i v komunikaci formální a jsou nahrazována paradigmaty češtiny obecné. Vzhledem k tomu, že se současně projevuje ústup angličtiny (domain loss), stejně jako v řadě jiných jazyků, ubývá příležitostí pro uplatnění spisovné češtiny a tím ubývá i jistoty v otázkách jazykové správnosti mezi rodilými mluvčími. Autor uvádí příklady jazykových jevů, které dokládají, že bez výuky zaměřené na udržení gramatického povědomí a nácvik odborného stylu nebývá současný vysokoškolský student schopen požadavkům formální jazykové správnosti dostát a dopouští se chyb dříve typických spíše pro jazykové cizince. Autor si klade otázku, jak vymezit akademický standard češtiny, aby byl obecně udržitelný jak pro rodilé mluvčí, tak pro české občany, kteří se hlásí ke studiu v češtině, ačkoliv rodilými mluvčími nejsou (Slováci, Poláci, Romové, neslyšící a další) i pro cizince, kteří mají zájem studovat v češtině (Slováci, Rusové, Ukrajinci, Srbové aj.), a jaký servis těmto skupinám je potřeba poskytovat z veřejných prostředků.

The paper focuses on the development of the language standard in Czech. Due to the historical circumstances of the Standard Czech codification, morphological and syntactic differences between Standard Czech (spisovná čeština) and Common Czech (obecná čeština) correspond to the definition of diglossia, although it is not officially presented as such. Information technologies (mainly IM and social networking) have changed the fragile balance of the classical complementary model in which Standard Czech fulfilled the role of the high standard for formal communication and literature, while Common Czech assumed the role of the low standard for informal oral communication. More and more frequently, the paradigms of Standard Czech appear to be strange even in formal communication and are replaced with those of the Common Czech. In addition to this, a domain loss in favour of English can be registered (just like in numerous other languages), which means that there are ever fewer opportunities for applying Standard Czech, and therefore also less assurance concerning correctness among native speakers. The author brings examples of language phenomena proving that without training grammatical awareness and academic writing, present-day university students are generally not able to comply with formal language requirements and make mistakes that used to be typical rather for foreigners. The author raises the question how the academic standard of Czech should be defined in order to be generally sustainable for all: native speakers, Czech citizens registering to study in Czech, although they are not native speakers (the Slovaks, Poles, Roma, Deaf, and others) and for foreigners interested in studying in Czech (the Slovaks, Russians, Ukrainians, Serbians, etc.). What kind of service should be provided to these groups and financed from public resources?

PhDr. Petr Peňáz se od roku 1990 na Masarykově univerzitě věnuje mj. otázkám teorie komunikace a translologie (sémantické ekvivalenty při velkých strukturálních rozdílech mezi cílovým a koncovým jazykem a mezi kulturami). Počínaje rokem 1997 se specializuje na problémy inkluzivního vzdělávání. K zajištění profesionálních služeb pro studenty se zrakovým postižením inicioval r. 2000 vznik celouniverzitního servisního střediska, jehož působnost se postupně rozšířila rovněž na studenty s těžkým sluchovým postižením a na všechny typy komunikačních nároků souvisejících s individuálními fyzickými nebo psychickými specifiky, a přivedla tak do řad studentů MU podstatnou část českých vysokoškolských studentů se zdravotním postižením. V současnosti působí jako ředitel tohoto střediska a vyučuje stylistiku na Fakultě informatiky MU.

Převrátilová, Silvie

Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, prevratilovas@seznam.cz

**Práce s textem/adaptovaná próza
(workshop)**

Klíčová slova: metodika, čtení, adaptovaná próza, práce s textem

„Za domácí úkol si přečtete text (a udělejte cvičení 5 a 6).“ Není to škoda? Nešlo by s tím dělat něco víc? – Práce s textem nemusí být jen čtení. Cílem workshopu je na praktickém příkladě ukázat, jak se dá využít text přímo v hodině češtiny, a navrhnout obecné postupy, které se dají aplikovat kdykoli při výuce receptivních dovedností.

Pro práci v tomto workshopu využijeme povídku z připravované publikace edice Adaptovaná česká próza – tentokrát se jedná o texty Haliny Pawlowské: Košík plný milenců a jiné povídky. Na jednom z příběhů si vyzkoušíme možnosti využití prozaických textů při výuce receptivních dovedností (zejména čtení, ale také poslechu), práci s textem bezprostředně před čtením, při něm i po něm, dále rozvoj slovní zásoby a v neposlední řadě komunikačních dovedností, na které se v moderních metodách výuky klade velký důraz.

Tento soubor povídek odpovídá úrovni B2, nicméně prezentované postupy lze aplikovat na jakoukoli jazykovou úroveň včetně začátečníků.

“Read the text for homework (and do exercises 5 and 6).” Is it enough? Are there any other ways to exploit the text? – This workshop will present some useful approaches to reading in class that may be used any time when teaching receptive skills. We will work with the latest set of texts in the Adapted Czech Prose Edition: Halina Pawlowská: Košík plný milenců a jiné povídky (Basket Full of Lovers). One of the stories will serve as a model for pre-reading, while-reading and post-reading activities as well as vocabulary extension and the development of communicative skills that modern methods of teaching emphasize. The presented approach can be applied on any level of language competence.

Mgr. et Mgr. Silvie Převrátilová vystudovala obor český jazyk a literatura s učitelským zaměřením a obor anglistika a amerikanistika se specializací na anglický jazyk a lingvistiku. Metodikou výuky cizích jazyků se zabývá prakticky i teoreticky již od doby studia na FFUK v Praze. Vyučuje češtinu i angličtinu, podílí se na tvorbě učebnic a doplňkových výukových materiálů. Několik let pracovala jako lektorka metodiky výuky angličtiny jako cizího jazyka pro rodilé mluvčí. V současnosti vyučuje češtinu zejména v kurzech určených zahraničním studentům studujícím na Univerzitě Karlově v Praze.

Punčochář, Martin

Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity, Brno, m.puncochar@gmail.com

**Vid v medicíně
(workshop)**

Klíčová slova: gramatika, vid, imperativ

Vid představuje pro studenty (medicíny v anglickém programu, ale nejen pro ně) obtížnou a těžko pochopitelnou kategorií. Přesto není možné se bez něj v průběhu studia obejít. Mnozí studenti, jakmile se poprvé setkají s problematikou vidu, mají tendenci jej chápat jako lexikální problém:

nedokonavé sloveso a jeho dokonavý protějšek pak chápou jako dvě lexikální jednotky. Toto chápání lze – zvláště v případě studentů medicíny – usměrnit výběrem intuitivně pochopitelných sloves (narodil jsem se v neděli × matka rodila doma; otec umřel × pacient umíral tři měsíce) a časových výrazů (matka rodila *deset hodin*; otec umřel v *15:45*). Také u pokročilejších studentů se v případě systematictějšího výkladu imperativu vyplatí volit ve výkladu taková slovesa, která pochopení principu vidu usnadňují a jdou mu víceméně naproti (dýchejte zhluboka × nadechněte se × nedýchejte).

Komplementárně k výkladu lexikum – význam je možné využít také vizuální přístup – nedokonavá slovesa lze prezentovat jakožto film (jako výtečná ilustrace nedokonavosti slouží film *Sleep*, osmihodinová pocta Andymu Warholovi, <https://www.youtube.com/watch?v=l8vaLgiSWQg>); dokonavá jakožto fotografii – respektive dvě, pro ozřejmění změny stavu věcí. Workshops poukážou i na další možnosti grafické prezentace vidu.

*The grammatical category of aspect represents for foreign students a serious issue, it is not possible to avoid it during their studies of Czech language. Many students limit the aspect category to be purely lexical – the imperfective and perfective verbs are considered to be 2 different lexicals. This approach can be – especially with the students of medicine – used with intuitive verbs (narodil jsem se v neděli × matka rodila doma; otec umřel × pacient umíral tři měsíce) or temporal elements (matka rodila *deset hodin*; otec umřel v *15:45*). With advanced students, when the category of imperative is being explained, it is also worth to choose such verbs that make the understanding of aspect easier (dýchejte zhluboka × nadechněte se × nedýchejte). Visual approach is also possible – imperfectivity as a movie (check *Sleep* movie remake as homage to Andy Warhole), perfectivity as a picture (better: two pictures to illustrate the change). Other approaches will be also mentioned.*

Mgr. Martin Punčochář aktuálně působí v CJV na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity. Češtině pro cizince se věnuje od roku 2002 – dlouhá léta byl na volné noze. Více informací a novinek: <https://twitter.com/martinpunchochar>.

Škodová, Svatava

Katedra českého jazyka a literatury Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci, svatava.skodova@tul.cz

Vyjadřování komunikační funkce omluvy a návrhu v mezijazyce ukrajinských mluvčích češtiny (sekke Čeština z druhé strany)

Klíčová slova: čeština, mezijazyk, komunikační funkce, žádost, prosba, omluva

Cílem příspěvku je představit výsledky studie zachycující vyjadřování dvou komunikačních funkcí (KF) – omluvy a žádosti ve formálních dopisech. Analyzovaný materiál pochází z písemné zkoušky češtiny pro cizince na úrovni A1, zahrnuje pouze mluvčí s ukrajinštinou jako mateřským jazykem. Rozsah zkoumaného materiálu je 141 dopisů ukrajinských rodilých mluvčích o průměrném rozsahu 20 slov, celkem 1 380 slov. Pro porovnání způsobů vyjadřování daných KF jsme použili srovnávací vzorek 20 rodilých mluvčích, jimž byl zadán stejný úkol jako respondentům zkoušky. Rozsah srovnávacího vzorku je 20 dopisů, celkem 963 slov. Specifickými výzkumnými otázkami je (1) zmapovat jazykové prostředky užívané nerodilými mluvčími pro vyjádření daných KF, (2) analyzovat jejich užití, (3) porovnat dané výsledky s vyjadřováním daných KF rodilými mluvčími a (4) stanovit shody a odchylky v KF v mezijazyce ukrajinských uživatelů češtiny.

The goal of the paper is to present analysis of a personal apology letter with formal features written by Ukrainian examinees during the Examination of the Czech Language for Permanent Residence in the Czech Republic. The study does not present a complex analysis of the letters, but it concentrates on selected linguistic phenomena tied up to the functions of an apology and proposal. Our analysis is based on the total amount of 141 letters originating in the Ukrainian speakers and the comparative sample of 20 letters originating in the Czech native speakers.

Mgr. Svatava Škodová, Ph.D., působí na Technické univerzitě v Liberci. Titul doktora filologie získala v ÚČJTK FF UK v oboru český jazyk. Ve své odborné i pedagogické činnosti se zaměřuje na gramatiku češtiny, a to z pohledu češtiny jako prvního i cílového jazyka. Podílela se na vzniku početných materiálů a učebnic češtiny pro cizince, je autorkou ucelené řady učebnic pro žáky-cizince na ZŠ. Je spoluautorkou žákovského korpusu pro češtinu CzeSL. Koordinuje tým připravující zkoušku z češtiny na A1 pro trvalý pobyt.

Wachsmuthová, Petra

Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity, Brno, petra.wachsmuthova@econ.muni.cz

Aktivizace studentů ve výuce češtiny jako cizího jazyka (workshop)

Klíčová slova: čeština pro cizince, vyučovací metody, aktivity

Studenti se rádi učí, pokud je výuka baví. Různým učebním stylům studentů však vyhovují různé výukové metody a studentům bychom tedy měli nabídnout aktivity, které jsou rozmanité a odpovídají jejich potřebám. Takové aktivity můžeme využít k mnoha účelům – k procvičování a opakování gramatiky a slovní zásoby nebo k rozvoji mluvení i psaní. Cílem tohoto workshopu je seznámit účastníky s metodami, které pomohou zpestřit jazykovou výuku.

Students enjoy learning if it is fun. As students have different learning styles, requiring different teaching styles, the teacher should be able to offer a range of classroom activities to meet the students' needs. The aim of this workshop is to introduce participants to classroom activities that can make lessons more engaging for students.

Mgr. Petra Wachsmuthová vystudovala češtinu a angličtinu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Výuce češtiny pro cizince se věnuje od roku 2004. Od roku 2007 vyučuje angličtinu na Ekonomicko-správní fakultě MU a od roku 2014 také češtinu pro cizince na Lékařské fakultě MU.

CZKey – Online Platform for Learning Medical Czech

Název projektu: CZKey -- on-line platform for learning medical Czech

Registrační číslo: CZ/13/LLP-LdV/TOL/134012

Program: Program celoživotního učení, Leonardo da Vinci, Projekty přenosu inovací

Rozpočet projektu: 320 800 Euro

Doba realizace: 11/2013 -- 10/2015

Příjemce grantu: Masarykova Univerzita, Centrum jazykového vzdělávání

Partneři projektu:

Edukácia@Internet, Slovenská republika

Studio GAUS, Německo

Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, z. s., Česká republika

Fachhochschule Burgenland GmbH, Rakousko

Uniwersytet Śląski w Katowicach, Polsko

Projekt CZKey je dvouletý projekt realizovaný s podporou Evropské komise v rámci Programu celoživotního učení. Projekt je řešen mezinárodním konsorciem partnerů, jehož koordinátorem je příjemce grantu, Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity.

Partnerské konsorcium v rámci projektu vyvinulo webový portál pro samostatné studium základů obecného českého jazyka a navazující studium odborného českého jazyka zaměřeného na oblast zdravotnictví a lékařství. Tento portál plně využívá možností on-line vzdělávání nabídkou strukturovaných interaktivních materiálů doplněných o více než 7 hodin kvalitních zvukových nahrávek, praktický vestavěný slovník, gramatický přehled, diskuzní fórum a užitečné informace o České republice. Webový portál je zájemcům o český jazyk přístupný bezplatně v pěti jazykových verzích na www.mluvtecesky.net.

Veškeré vzdělávací a didaktické materiály použité v nabízených kurzech byly speciálně vyvinuty pro účely portálu a především v oblasti odborného jazyka se jedná svým rozsahem a zaměřením o unikátní studijní materiál, který doposud nebyl v takto ucelené a komplexní podobě zájemcům o studium českého jazyka k dispozici.

Na portálu mluvtecesky.net najdou zájemci o studium českého jazyka:

- základní kurz českého jazyka (úrovně A1 a A2)
- kurz odborného českého jazyka se zaměřením na oblast zdravotnictví a lékařství (klinická propedeutika, vnitřní lékařství, další klinické obory)
- gramatický přehled
- užitečné informace a odkazy o České republice a českém jazyce
- praktické informace pro zájemce o studium a práci v České republice
- uživatelské diskuzní fórum

Nabízený základní kurz českého jazyka dělený podle jednotlivých úrovní Společného evropského referenčního rámce na části A1 a A2 je určen všem zájemcům o studium českého jazyka. Na znalostech osvojených v tomto základním kurzu pak staví kurz odborného českého jazyka cílící především na profesionály a pracovníky působící v lékařských a zdravotnických profesích. Kurz tak mohou využít například zahraniční pracovníci žijící v České republice nebo obyvatelé oblastí hraničících s Českou republikou, kteří se v rámci své profesní praxe setkávají s českým jazykem.

KOORDINÁTOR PROJEKTU

Centrum jazykového vzdělávání MU – Brno, Česká republika (www.cjv.muni.cz)

Centrum jazykového vzdělávání (CJV) je pedagogickým a vědeckým pracovištěm s celouniverzitní působností. Na všech fakultách Masarykovy univerzity rozvíjí znalosti odborného jazyka a akademických dovedností studentů nefilologických oborů ve vybraných světových jazycích (angličtina, němčina, francouzština, španělština, ruština), a to ve všech stupních a formách studia. Na některých fakultách nabízí kurzy latinského jazyka a latinské odborné terminologie, na Lékařské fakultě MU zajišťuje výuku českého jazyka pro zahraniční studenty. CJV také organizuje intenzivní kurzy češtiny pro zahraniční studenty studující v ČR v programu ERASMUS.

Kromě samotné výuky a testování jazykových schopností a dovedností studentů jednotlivých fakult Masarykovy univerzity se CJV intenzivně věnuje rozvíjení vlastní vzdělávací metodiky a inovaci jazykového vzdělávání v nejširším slova smyslu. Proto se CJV od počátku 90. let podílelo na četných výzkumných a inovačních projektech, přičemž mnohé z nich i samostatně realizovalo. Spolupracuje s řadou partnerů v ČR i v zahraničí a zapojuje se do mezinárodních sítí spolupráce v oblasti jazykového vzdělávání.

Centrum je koordinátorem projektu CZKey a v rámci této role zajišťuje celkové věcné a administrativní řízení projektu. Koordinuje a zajišťuje tvorbu obsahové náplně webového portálu, podílí se na jeho technickém zpracování a na propagaci a šíření výstupů projektu v České republice.

PARTNEŘI PROJEKTU

Edukácia@Internet – Partizánske, Slovenská republika (www.ikso.net)

Edukácia@Internet (E@I) je mezinárodní mládežnická organizace, která podporuje mezinárodní spolupráci a komunikaci po celém světě tím, že připravuje vzdělávací projekty, podporuje interkulturní učení a používání jazyků a internetových technologií. Ve společných projektech se zaměřuje na interkulturní učení, jazyky a využití IT, vývoj webových stránek, produkci CD, DVD, knih, školicích materiálů a pořádání seminářů. Vedle stálých zaměstnanců disponuje E@I sítí dobrovolníků.

V rámci projektu partner koordinuje propagační aktivity a šíření výstupů projektu, zajišťuje přenos dobré praxe z předcházejících realizovaných projektů a lokalizaci obsahu webového portálu do slovenského jazyka.

Studio GAUS – Berlín, Německo (www.studiogaus.com)

Studio GAUS je ateliér působící v oblasti nových médií se sídlem v Německu. Aktivně spolupracuje s designéry a programátory z celého světa, aby v každém projektu zajistila odborníky schopné nejlépe splnit konkrétní projektové výzvy. Agentura má rozsáhlé zkušenosti v oblasti navrhování a vytváření složitých vícejazyčných webových stránek s širokou uživatelskou základnou a v oblasti optimalizace pro vyhledávače (SEO), stejně jako zkušenosti ve spolupráci s různými organizacemi a podniky na mezinárodní úrovni. Posledních několik let se studio zaměřuje především na vzdělávací projekty. V rámci projektu partner kompletně zajišťuje technické a grafické zpracování webového portálu.

Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, z. s. – Praha, Česká republika (www.auccj.cz)

Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, z. s. (AUČČJ) je odborná zájmová organizace učitelů češtiny jako cizího jazyka na všech stupních a typech škol i mimoškolních vzdělávacích zařízení. V současné době sdružuje více než 300 aktivních členů – učitelů češtiny jako cizího jazyka ze všech regionů České republiky i ze zahraničí.

Cílem AUČČJ je podporovat výměnu zkušeností v oblasti výuky češtiny jako cizího jazyka se zaměřením na zdokonalování metod a didaktických postupů, usilovat o rozvoj různých forem dalšího vzdělávání učitelů češtiny, usnadňovat svým členům přístup k učebním materiálům, umožňovat metodicky zpracované vzdělávání učitelů a podporovat tzv. dobrou praxi se zaváděním osvědčené metodické podpory výuky.

V rámci projektu partner koordinuje testování funkčnosti obsahu webového portálu a podílí se na zpracování obsahové části portálu a na propagaci a šíření výstupů projektu v České republice.

Fachhochschule Burgenland GmbH – Eisenstadt, Rakousko (www.fh-burgenland.at)

Fachhochschule Burgenland je vysoká škola sídlící v rakouské spolkové zemi Burgenland. Hlavními oblastmi poskytovaného studia jsou obory zaměřené na podnikání, informační technologie a management, péče o zdraví a environmentální management. Obor podnikatelských studií se zaměřuje na území a jazyky střední a východní Evropy, kam patří i čeština.

V rámci projektu partner koordinuje interní monitoring a evaluaci projektových aktivit, zajišťuje lokalizaci obsahu webového portálu do německého jazyka a podílí se na propagaci a šíření výstupů projektu v Rakousku.

Uniwersytet Śląski w Katowicach – Katowice, Polsko (www.us.edu.pl)

Uniwersytet Śląski je jednou z největších vysokých škol v Polsku. Pro přibližně 40 000 interních a externích studentů nabízí univerzita na 12 fakultách 45 studijních programů a téměř 130 specializací, z nichž některé nelze studovat nikde jinde. Slavistika zde byla založena roku 1974. V současnosti se na Institutu slovanské filologie vyučují obory Slovanská filologie, Jihoslovanské a Západoslovanské jazyky. Studium filologie poskytuje zevrubné vzdělání v odvětví literatury a lingvistiky a je doplněno všeobecnými a teoretickými předměty, které zajišťují široké znalosti studentů v oblasti filologických a humanitních věd. V závislosti na zvolené specializaci – lingvistika, literatura nebo překladatelství – převažují disciplíny odpovídajícího charakteru.

V rámci projektu partner zajišťuje překlad obsahu webového portálu do polského jazyka a podílí se na propagaci a šíření výstupů projektu v Polsku.

Adamovičová Ana, Ústav bohemistických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, <i>ana.adamovicova@ff.cuni.cz</i>	21
Blahuš Marek, Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity, Brno, <i>blahu@rect.muni.cz</i>	17
Blazková-Sršňová Šárka, Ústav dějin lékařství a cizích jazyků 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, <i>Sarka.Blazkova-Srsnova@lf1.cuni.cz</i>	22
Boccou Kestřánková Marie, Ústav bohemistických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, <i>marie.kestrankova@ff.cuni.cz</i>	22
Bulejčíková Petra, Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, <i>petra.bulejcikova@seznam.cz</i> .	23
Cvejnová Jitka, Národní ústav pro vzdělávání, <i>cvejnova@a-contact.cz</i>	24
Čermáková Iveta, Ústav cizích jazyků 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze, <i>ivetacermakova@seznam.cz</i>	24
Čumba Ladislav, Jazyková škola Presto, <i>ladislavcumba@gmail.com</i>	25
Doleží Linda, Ústav českého jazyka Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, Bezpečnostně právní akademie Brno, s. r. o., střední škola, <i>lindadolezi@gmail.com</i>	26
Hajíčková Zuzana, Ústav bohemistických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, <i>zuzana.hajickova@ff.cuni.cz</i>	21
Helmichová Jitka, Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze, Studijní středisko Krystal, <i>jitka.helmichova@gmail.com</i>	27
Holá Lída, Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, <i>lidahola@centrum.cz</i>	16
Hradilová Darina, Katedra bohemistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, <i>darina.hradilova@upol.cz</i>	28
Hrdlička Hubert, Centrum jazykového vzdělávání Univerzity obrany v Brně, <i>hubert.hrdlicka@unob.cz</i>	30
Hudousková Andrea, Ústav bohemistických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, <i>andrea.hudouskova@ff.cuni.cz</i>	28
Hulešová Martina, Výzkumné a testovací centrum – Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze, <i>martina.hulesova@ujop.cuni.cz</i>	29
Kalita Małgorzata, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Filologii Słowiańskiej, <i>malgorzata.kalita@gmail.com</i>	34
Koláčková Ludmila, Centrum jazykového vzdělávání Univerzity obrany v Brně, <i>ludmila.kolackova@centrum.cz</i>	30
Kosina David, Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity, Brno, <i>kosina@rect.muni.cz</i>	14
Kratochvílová Romana, Vysoká škola hotelová v Praze, s. r. o., <i>kratochvilova@vsh.cz</i>	31
Krejza Jan, Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity, Brno, <i>alzi@email.cz</i>	32
Kristin Marni, soukromá osoba, <i>marnikristin@gmail.com</i>	32

Křivan Lubomír, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno, <i>lkrivan@fnbrno.cz</i>	13
Mauthner Roye, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno, <i>roye_mauthner@yahoo.com</i>	14
Možná Maria, soukromá osoba, <i>maria.mozna@seznam.cz</i>	33
Mroczek Izabela, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Filologii Słowiańskiej, <i>izabela.mroczek@us.edu.pl</i>	34
Nový Jiří, Centrum jazykového vzdělávání Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, <i>jiri.novy@upol.cz</i>	19
Oliva Karel, Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky, <i>oliva@ujc.cas.cz</i>	8
Peňáz Petr, Středisko Teiresiás, Masarykova univerzita, Brno, <i>penaz@teiresias.muni.cz</i>	34
Převrátilová Silvie, Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, <i>prevratilovas@seznam.cz</i>	36
Punčochář Martin, Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity, Brno, <i>m.puncochar@gmail.com</i>	36
Rešková Ivana, Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity, Brno, <i>ireskova@med.muni.cz</i>	15
Rošková Alena, Centrum jazykového vzdělávání Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, <i>alena.roskova@upol.cz</i>	19
Somogyi-Jakab Rozália, University of Pécs, Foreign Languages Centre, International Centre of the ECL language Exam System, <i>somogyi.rozalia@inyt.pte.hu</i>	18
Škodová Svatava, Katedra českého jazyka a literatury Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci, <i>svatava.skodova@tul.cz</i>	37
Táborská Eva, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno, <i>taborska@med.muni.cz</i>	13
Vodičková Kateřina, Ústav odborné jazykové přípravy Univerzity Karlovy v Praze, <i>katerina.vodickova@ujop.cuni.cz</i>	9
Wachsmuthová Petra, Centrum jazykového vzdělávání Masarykovy univerzity, Brno, <i>petra.wachsmuthova@econ.muni.cz</i>	38

